

Hacı İlham Qurbanoglu

İlahi kəlamlar və nəsihətlər

Bakı - 2015

Redaktor: Mehman Göytəpəli,
şair-publisist

**Hacı İlham Qurbanoglu: “İlahi kəlamlar və nəsihətlər”,
“MTR Group” nəşriyyatı, Bakı - 2015, 152 səh.**

Ön söz müəllifləri:

Rəşad Məcid,

AYB-nin katibi

Nəsib Nəbioğlu,

AYB-nin Moskva bölməsinin katibi

Rəyçilər:

Vasim Məmmədəliyev,

akademik

Sabir Rüstəmxanlı,

Xalq şairi

*İstedadlı qələm sahibi Hacı İlham Qurbanoglunun
“İlahi kəlamlar və nəsihətlər” kitabına onun müxtəlif
illərdə qələmə aldığı həyat-tale ruhlu kəlamları,
ruhunda ilahi rəhmət və bərəkət məğzi olan şeirləri və
ibrətamız fikirləri yer alıb.*

*Kitab ictimai münasibət və həyatatabaxış aspektləri
baxımından maraq doğurur.*

i 5204000362 - (102)
M - 256 - 2015

© İ.Qurbanoglu

Ön söz

Bismillahir-Rəhmanir-Rəhim!

Kəlam - söz, ifadə, cümlə olmasına baxmayaraq, kiçik həcmidə böyük məna ifadə edir. Kəlam deyiminin kökləri ta qədimlərə uzanıb gedir!

Kəlamın əsası Peğəmbərlər tərəfindən qoyulmuş, sonra bu elmi imanlar davam etdirmiş və bunu zəmanəmizə qədər əsasən din xadimləri götərib çıxarmışlar. Kəlamlar əsasən din alimlərinin mübahisələri zamanı onların bir-birlərinə qarşı işlətdikləri yerli-yerində və zamanında işlədilmiş böyük məna və dəyər təşkil edən ifadələrdən yaranmışdır.

Kəlam yazmaq üçün, müdrik olmaq, yüksək zəkalı, fəlsəfi düşüncələrə malik olmaq gərəkdir.

Kəlam yazmaq işində şərq alimləri ilə yanaşı, azərbaycanlı mütəfəkkirlərin də xüsusi xidmətləri olmuşdur. Əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi, kəlam elminin kökü çox qədimdir. İbrahim (ə)dən, Musa(ə)dan, Həzrəti Loğmandan, İslam Peyğəmbəri Məhəmməd(ş)dən, İmam Əli(ə)dən, İmam Cəfər Sadıq(ə)dən, Əl Əşəridən, Şeyx Nizamidən, Şeyx Sədi Şirazidən, Şeyx Məhəmməd Füzulidən və ş. Peyğəmbərlərdən, imamlardan, mütəfəkkirlərdən zəmanımızə qədər müxtəlif çoxsaylı kəlamlar gəlib çıxmışdır.

Kəlamlar insanla Allah arasında bir rabiṭə yaradır, insanları haqqa çağırır, onları ədalətli, düzgün, halal olmağa səsləyir. Bəzən ən çətin məqamlarda kəlam insanın dadına yetişir, onları zülm etməkdən, haqsızlıqdan, ədalətsizlikdən haramdan, şeytana uymadan çəkindirir.

Kəlamlar hər zaman yaranmır, onlar zərurətdən yaranır və

Hacı İlham Qurbanoglu

təbii ki, onu yaradanlar da dərin düşüncəyə malik olmalıdır.

Kəlam qısa bir ifadə ilə böyük bir məsuliyyəti açıqlayan idrakın xüsusi məhsuludur. Kəlamı hər kəs yaza bilməz. Bu elmlə məşğul olanlar daim Allahla rabitədə olmalı, Allahın buyruqlarına əməl etməli, qismən də olsa, cəmiyyətdə başqalarından fərqli olaraq bəsirət gözləri açıq olmalıdır ki, həqiqətləri görsün, yaxşını pisdən ayıra bilsinlər.

«Qurani-Kərim»də bu barədə buyurulmuşdur: «Allah istədiyi bəndəyə hikmət (elm, mərifət, müdriklik) bəxş edər». Təsüflər olsun ki, son zamanlar kəlam elminin yaradıcıları azalmışdır. Bu da ondan irəli gəlir ki, onlar Allahla az rabitədə olurlar. İnsanlar əsasən şeiriyyata, poeziyaya qapanır, telekanallarda gedən şou programlara vaxtlarını sərf edirlər.

Əlbəttə, həyatda hər nə yaxşı varsa, insan üçündür, amma hər şeyin bir həddi vardır. Çox sevindiricidir ki, Hacı İlham Qurban oğlu yenidən kəlam elminə müraciət etmiş və bu elmə xüsusi rövnəq vermişdir. Təbii ki, onun bu işlə məşğul olmasına səbəb onun Allaha bağlılığıdır.

Hacı İlham bir kəlamında belə bir fikir ifadə edir: «Ağıl Allah vergisi, elmi gərək öyrənəsən, qatlaşib əziyyətə, öyrədincə, səbr edəsən». Əlbəttə ki, Allah-təala hər bir kəsə ağıl vermişdir, bəziləri müstəsna olmaqla. Allah o kəslərdən əməl, iş tələb edir ki, onun ağılı vardır. Ağılsızlardan heç nə tələb olunmaz, çünki ona ağıl verilməmişdir. O kəslər ki, ağıl sahibləridirlər, təbii ki, onlar ədəb-ərkanı, elmi özləri zəhmət çəkməklə qazanmalıdırlar. Məhz sadalalan keyfiyyətlərə malik olduğuna görə müəllif belə bir dəyərli kəlam xəzinəsinə malik olmuşdur.

Hacı yaşadığımız həyatın hər bir məkanının iibrətlə dolu

olduğunu söyləyir. O, buyurur ki, Allah, qulağı insana ona görə vermişdir ki, o, daim ibrət öyrənsin. Bəşər, elmi olmayı ilə yanaşı, abırlı-həyalı olmalıdır, çünki insanda olan bu keyfiyyətləri Allah da çox sevir. Bu mənada, Hacı İlham buyurur ki, «çalışma əməlindən razı qalasan, sən çalış, Allahı özündən razı salasan».

Hacı İlham, dediyinə görə, doxsandan artıq dini kitab oxumuş, çoxsaylı xütbələrə, hadisələrə qulaq asmışdır. Hacı dini mövzularla yanaşı, dünyəvi mövzulara da toxunmuşdur. O, insanlara elmlı olmayı, dinimizi və dövlətimizi tərəqqiyə doğru aparmağı tövsiyə edir. Kəlamlarından birində buyurur: »Ey müsəlman! Çəkilib bir köşəyə güvənmə ibadətinə, sən ək iman toxumu, elm öyrət öz ümmətinə».

Allah alimin yuxusunu abidin qırx illik ibadətindən üstün tutur. Müəllifin ən müsbət keyfiyyətlərindən biri də budur ki, o, sözə, kəlama dəyər verir, hər ifadənin üzərində işləməyi bacarır, sözləri yerli-yersiz işlətmir.

İمام Cəfər Sadiq(ə) buyurur ki, «sözünüzü də sərvətiniz kimi qoruyun, hər yetənə xərcləməyin». Bu ifadə bir daha təsdiq edir ki, söz böyük sərvətdir.

Hacı İlham Qurbanoğlunun kəlamlarının əksəriyyəti nəzmə çəkilmişdir və ifadələrində həmqafiyəliliyi qoruyur. Bu da ondan irəli gəlir ki, hacı şair təbiətli insandır. Hacının dediyinə görə, o, ilk şeirini 21 yaşında yazmış və bu günə qədər də şeir yazmaqda davam edir. Hacı şair olmaqdə iddiaçı deyil, ancaq onun şeirlərində bu zirvəyə gedən ləpirlər görünür.

Hacı İlham dövlətini, millətini, torpağını sevən vətənpərvər bir insandır. Hacının şeir yaradıcılığında bu hissələr öz təstiqini tapır. Hacı İlham yaradıcılığında mövzu müxtəlifliyi var.

Hacı İlham Qurbanoglu

O, həm lirik, həm vətənpərvərlik, həm də satirik mövzuları özünəməxsus formada nəzmə çəkmişdir. Hacı bu günə qədərki yaradıcılığını müxtəlif qəzet və jurnallar vasitəsi ilə, xüsusən də «Haqqın Sədası press»də xalqa çatdırmışdır.

Hacının yazıları xalq tərəfindən müsbət qarşılanmış və sevilmişdir. Hacı sadə və başadüşüləcək tərzdə ifadələr işlədir. Hacı İlham yaradıcılığı bir daha təstiq edir ki, Azərbaycan xalqı öz istedadlıları ilə başqa xalqlardan fərqlənir və bu cür insanlar daim xalqımıza başucalığı göttirmişdir.

Hacı, qəlbi hikmətlə dolu bir insandır. Onun dediyinə görə, bu yaradıcılığı davam etdirəcəkdir. Ümidvarlıq ki, hacının bu nəşri ictimaiyyətin xoşuna gələcək və ictimai, dini mənsubiyətindən asılı olmayaraq, hamının masaüstü sevimli kitabına çevriləcəkdir.

Biz Hacı İlham Qurbanoglunun gələcək yaradıcılığında ona uğurlar arzulayırıq.

Rəşad Məcid,

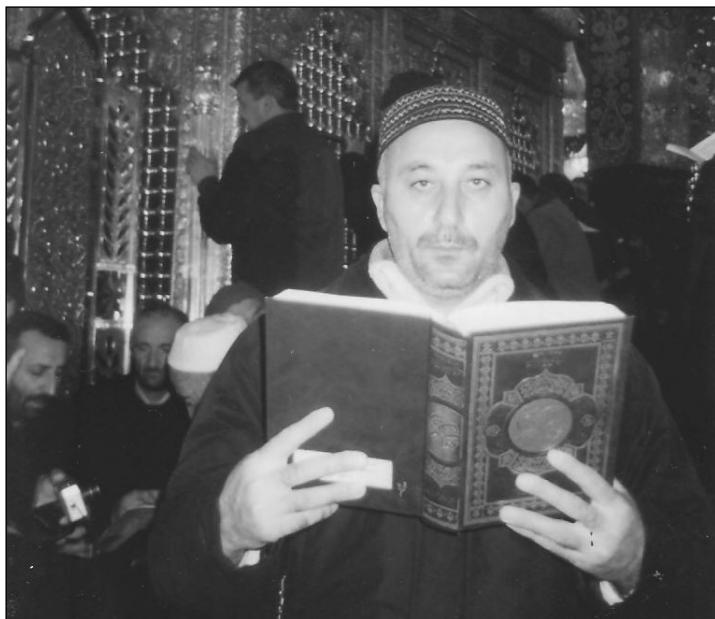
Azərbaycan Yaziçilər Birliyinin katibi

Nəsib Nəbioğlu,

Azərbaycan Yaziçilər Birliyinin

Moskva bölməsinin katibi.

İlahi kəlamlar

Allaha ixlaslı olan bəndənin çörəyi tüketənməz.

Əməl ağlın surətidir.

Ən imanlı şəxs dərin fikirli adamlardır.

Ağılısdan uzaq olmaq, günahdan uzaq olmaq deməkdir.

İmansızın sonu məhvə yuvarlanmaqdır.

Zikr etmək və dua oxumaqla Allaha daha yaxın olarsan.

Bülbül həvəsindən oxuyar, insan nəvəsindən.

Bədnəzər insanı göndərər qəbrə,
İnsan dağ da olsa, salar təndirə.

İş görəndə, onun uğuru üçün çalış,
uğursuzluğu üçün yox.

Müdrik adam köklü ağaca bənzər, ondan
törəyən övladlar isə sağlam yarpaqlara.

Gecənin uzunluğunu keşikçilər bilər.

Malından ol, canından olma.

Əsl ata öz evində qüdrət sahibidir.

Əsl gəlin düşdüyü evin çırağını yandırar.

Saf yuxunu heç kimsə bulandıra bilməz.

Kişi qeyrətindən bəlli olar, qadın ismətindən.

Körpəsiz evdə beşik saxlamağın mənası olmaz.

Sonuncu asılıqanını hara vurarsan, duracaq yerin də ora olar.

Rəbbim hər insanı adsız yaradır. Hər kəs öz adını özü qazanır.

Hər kəsin əməl dəftəri öz əlindədir, lakin heç kimsə onu görə bilməz.

Tanrıya üz tutan, bəndə,
Xoşbəxtliyi dadar həm də.

Aşkara çıxarsan ailə sərrini,
Saxlaya bilməzsən elin dilini.

Heç vaxt qarın düşkünü olma, ailə-uşaq düşkünü ol.

Qəlbi təmiz insanların ayaqları da uğurlu olar.

Övladsız evin yaraşığı olmadığı kimi, qonaqsız evin də yaraşığı olmaz.

Misal var ki, düz adam düzdə qalar. Sən düz ol, inşallah, düzdə qalmazsan.

Yaradan insanı dünyaya əli qoynunda yox, əli açıq gətirir ki, ona şükər edəsən.

Qəlbin təkcə sənə aiddir, ona öz dərdi-sərini yükə. Özgə dərd yükləsən, o heç vaxt sənin olmayacaq.

Harda yaşasan da, olsan da harda,
İstər xoş gündündə, istərsə darda,
Çalış, bel bağlama ümid verənə,
Bircə, ümid bağla sənii verənə.

Eldən uzaq düşən dilindən olar,
Yurddan ayrı düşən dərdindən olər.

Özgəyə qara yaxanın imanı yox, boyağı çox olar.

Yalançıdan yoldaş olmaz, tamahkardan aşbaz.

Məhəbbəti duymayanların qəlbi kor olar.

Yaxşılığının qarşılığını görməsən də, pisliyin qarşılığını sənə tez verərlər.

Dostluq saf niyyətli qarşılıqlı ünsiyyətdə yaranar.

Əsl dostu xoş gündündə sınama,
Dar gündündə dost lazımdı adama.

Yoxsulluğa nə ad versən yaraşar,
Varın varsa, hər kəs sənə yanaşar.

Yaman günün ömrü az olar, yamanlığı edəninsə aqibəti bəlli olmaz.

Tez duranın süfrəsində aş olar,
Tənbəllərin təknələri boş olar.

Başqasının izi ilə gedənin aqibəti bəlli olmaz, çalış ki, həyatda öz yolun, öz izin olsun. Hər bir insan həyatda öz atdığı addımla seçilər.

Uğursuz yol ola bilməz, uğursuzluq səndən keçər.

Bir insanda düz olarsa əqidə,
Sayılıb, seçilər inan, hər yerdə.

Ağıllı atalar öz ailəsinin başı üstündə dayaqsız göy çadırı bənzəyər.

Keçmişini unutmayanın ruzisi tükənməz.

Hörmətsiz insanların dayağı olmaz,
Cəmiyyət içində heç vaxt sayılılmaz.

Tükənməz sərvətin varlığı hər bir insan özü olmalıdır.

Cibi boş insanın qəlbi kövrək olar.

Ağrılı başın tacı daş olar (yəni sahibinin başı daşdan-daşa dəyər). Ağrısız başın tacı gül olar (yəni kamil insanın başı ağırmaz).

Qadınsız ev, sükansız gəmiyə bənzəyər.

Aşbazı pis olan evin bərəkəti olmaz.

Bu dünyada öz yerini tanımayanın, axırətdə də yeri olmaz.

Bir qarın yemək üçün layiqsiz bildiyin
kimsənin süfrəsində oturma.

Qarnının qulu olmaqdansa Allahının qulu ol.

Ağanın alicənablılığı nökərinin görkəmindən bəlli olar.

Üzüyola olmaq qəbahət sayılmaz, lakin hər yetənin buyruğuna da getmək olmaz.

Dayaz fikirli insanın inancı da dayaz olar.

Dərmənsiz dərd olmaz inan,
Buyruq olsa Yaradandan.
Əlacı yoxsa dərdinin,
Demək, çatıbdı qədərin.

Sən can yandır yanana,
Sənə can yandırana.

Sən qulu ol qananın,
sənə kölgə salanın.
Yanma özgə oduna,
kimsə yetməz dadına.

Bu dünya bir dərya, sənsə bir gəmi.
Çalış batırmasın öz yükün səni.

Bu dünya bir bazar yeridir, sənsə bir tacir, orda yaxşı da satılar, pis də. Sən çalış yaxşını satasan, mizanda düz ol-san, onu aqillər alacaq. Pis satmağa ehtiyac yoxdur, çünkü onu cahillər görən kimi çəkisinə varmadan götürəcəklər.

Sən qulaq as öz qəlbinin səsinə,
«La ilahə illəllah» kəlməsinə.

Açılan hər bir nurlu sabah üçün bir töhfəsiz, bir şükrünüz, bir də bismillahınız olsun.

Zirvəsində olsan da səltənətin,
Öyrən, olsun qoy ayrıca sənətin.

Şərafətli analar parlaq ulduza bənzər.

Əməlsiz insanla imansız insanın fərqi olmaz.

Müdrik və imanlı şəxs şeytanın torundan uzaq olar.

Hər kəs bu dünyada bir qonaqdır. Qonaq qəbul edənin qonaqdan bir təvəqqəsi var, yemək var, ancaq aparmaq yoxdur.

Dünyanı tərk edən qonaq axırətə əliboş gedirsə, orada nə yeyəcək və bu dünyada qonaq qəbul edənə qarşılıq nəyi qoyub gedir?

Müdrik atanın övladı heç vaxt sarsılmaz.

Çalışın, həyatda var düşkünü yox, ağıl düşkünü olasınız.

Əməlində ixləslə olan şəxsin nüfuzu azalmaz.

İsmətli anaların ismətli qızı olar.

Qəlbini kör etmə özgəsi üçün,
Bir özgə tağ əkməz özgəsi üçün.

Ağılsız başın sükansız maşından fərqi olmaz.

Bu dünyada yalan ömür sürənin axırət dünyası da yalan olacaq.

Övladın da nüfuzlu olması üçün sən həmişə öz nüfuzu-nu qoru.

Yaxşı oğul atanın nüfuzunu və varidatını qoruyub saxlayan, fərasətli oğul isə onu daha da artırır.

İxtiyarsız ixtiyar sahibi olmayıñ heç vaxt.

Kimin nəyə qadir olduğunu Rəbbim daha yaxşı bilir.

Yaradan yaranana borclu deyil, yaranan Yaradana borcludur.

Açı dil insanı uğursuzluğa aparar.

Əgər yapışarsa kim Əhlibeytdən,
Alacaq payını böyük Qüdrətdən.

Bir kəs soruştarsa kim olduğunu,
«Allahın quluyam», -de, qandır onu.

Namaz gözün nuru, oruc nəfsin cilovudur.

Nəfsini cilovlaya bilən insan Rəbbin yanında əyilməz
bir vücüda malikdir.

Kişilik bir məktəbidir ki, hər kəs onu keçə bilməz.

İmansızın tumansızdan fərqi olmaz (yəni imansız daxi-
lən çılpaqdır).

İçi əgər dayazdırsa tüklü bir başın,
Ondan min yol dəyərlidi dolu daz başın.

Kim itirsə ata-ana haqqını,
Sözsüz itirəcək cənnət taxtını.

Döyərsə qapını Allah qonağı,
Həmən gün evinin yanar çırığı.

Arın yeyən utanmalıdır, varın yeyən yox.

Qızılı tapmaq olar, itirilmiş vaxtı yox.

Uyarsız insanla yaxınlığın bəhrəsi barsız bostanın bə-hərindən artıq olmaz.

Yaltaqlıq - yaltağın yarağı, yalan - yalançının dayağıdır.

Haram yemek ilə qılınan namaz,
Qumdan düzəldilmiş evçiyə bənzər.

Cənnət ucuz deyil, cəhənnəm isə gərəksizdir.

Dünya imtahan yeri, axırətsə nəticə evidir.

Olmazsa bir şükrün, bir də səbrin,
olarsan əsiri hər kiçik dərdin.

Axtarma dəryada mükəmməl elmin açarın, o açar səb-rin və helmin əlindədir.

Deyərli bir insan olmaq üçün sən,
Uzaq ol lovğalıq və mənəmlilikdən.

Qol qatma hər işə öyünərək sən,
Təvəkkül etməsən ziyan çəkərsən.

Nə nökər olginən, nə də ki, ağa,
Hər şeydən yaxşısı, sığın Allaha.

Gedəndə, yolunua bax, sola-sağa,
Şər işdən uzaq ol, uyma axmağa.

Darğa seçilsə idi əyər, quşlara qarğı,
Üç yüz il həsrət qalardı quşlar yaşıl budağa.

Əyər tutsan Əli yolun,
Demək, haqqın yolundasan.
Həm Peyğəmbər hümməti,
Həm də ki, Allah qulusan.

Əlinin yolunu tutmayan bir şəxs
Allaha sevimli qul ola bilməz.

Hərgah susamış olsan da belə,
Su satan yanında susama heç vaxt.

Hər bir insan verilən ruzinin bərəkətini azalda da, çoxalda da bilər.

Layiqsiz vətəndaşdansa, Vətənin qara bir daşı yaxşıdır.

Səxavət o vaxt ibadətdən sayilar ki, verilən pay halal qazancdan olsun.

Olmazsa Allaha iman-ibadət,
xeyirə yazılmaz bil ki, səxavət.

Ataya-anaya etsən hörmət, itaət,
elə bil Rəbbinə etdin ibadət.

İtaət et Rəbbinə, heç vaxt eyləmə təmbəllik,
Düşün axırətini, səvab işlərdən eylə özünə yük.

Hacı İlham Qurbanoglu

Dünyanın malına siz aldanmayın
Sıratı keçmeyi asan sanmayın.

Dünya verib kimlərə fürsət bu gün,
Haqqın alar hesab-kitab olan gün.

Hər gələn dünyaya bir ağac əksə,
Yer üzü yamyaşıl ormana döner.
Hərgah o ormanı qoruya bilsə,
Rahat nəfəs alar, dolana bilər.

Hərgah yoxsa bir kimsənin kimsəsi,
Ona kimsə kimsəsizlər kimsəsi.

Bu dünya hər kəşcün ibrətxanədir,
İnsanı dəyişən bil, zəmanədir.

Çalışma ki, tərəzini əmələrinlə doldurasan, sən çalış ki,
Allahı özündən razı salasan.

Kim öyünsə dolub artıq onun əməl dəftəri,
öz-özünə hesab versin edib hansı səfləri.

Torpaq bizim ola bilməz,
çün torpağın olar hər kəs.

Bir ilana bənzər dünya, xoş rəftar et sən onunla.
Yalnız etsən vurar səni, yuyamazsan onu qanla.

Od olmazsa tüstü çıxmaz,
Qəlb yanmazsa göz ağlamaz.

Vaxt var ikən haqqə tapın,
döyülcək bir gün qapın.
Dünyaya göstərmə həvəs,
ölüm mələyi gözləməz,
ölüm mələyi gözləməz!

Olarsa bir sözdə hikmət,
Çalış, ondan götür ibrət.

Xeyir əməllərə cəhd edən bir kəs,
heç zaman zəhmətin zay edə bilməz.

O kəslər ki, ömür boyu cəhənnəmdə yanarlardır,
Onlar haqqı qaralayan, şərə zinət vuranlardır.

Paxılı içindən yandırar həsəd,
Heç vaxt rahat olmaz imansız cəsəd.

Əməl bağlı olsa əyər niyyətə,
O zaman iş qalar yalnız qeyrətə.

Səbr-həya ilə yoldaşlıq eylə,
Pis sözdən uzaq ol, gətirmə dilə.

Ey oğul! Övladı Vətən düşmənə aciz ola bilməz,
qeyrəti olan kimsələrin yurdu bölünməz.

Sən çirkin olan kimsədə axtarma eyib,
Çün axtarmış olarsan Yaradanında eyib.

Tutmasın qoy səni qəflət yuxusu,
qoy olsun qəlbində Allah qorxusu.

Külli-aləm yiğilsa da bir yerə, haqq üçün ağlayan göz
yaşına dəyməz.

Qoruyan gərəkdi malı-sərvəti,
insanı qorumağa ağıl gərəkdi.

Şərab ki, insana haram buyrulub,
o suyun içinde şeytan qırılıb.
İçərsən, ağılnı başından alar,
səni öz toruna asanca salar.

Elmlı bir kəsin yoxsa sərvəti,
Qananlar yanında düşməz hörməti.
Qızıldan da olsa donuzun başı,
Yenə də murdardır, yeyilməz eti.

Əskik etmə dilindən heç vaxt zikri-duanı,
İşində ixlaslı ol, unutma Yaradını.

Kasib bir adama nəvaziş etsən,
Heç zaman qürurun getməz əlindən.

Zalimdən mərhəmət gözləmə, cahildən itaət.

Zülm ilə qazanc əldə edənlər,
Axırət qazancını itirənlərdi.

Nə zalım ol, nə cahil,
Nə də olma kəmaxil.
Səbr edənlər qazanar,
Əyər vardısa ağıl.

Layiqsiz bir vətəndaş olmaqdansa ölkənə,
yaxşıdır qara daş ol, yarı bir ev tikənə.

Nə sərtlik yaxşıdır, nə də yumşaqlıq, yaxşısı
səbrdir, bir də ki tədbir, qeyrişi axmaqlıq.

Qeyz, qəzəb pozar əqli,
olacaqsan bir an dəli.
Cinayətin yox qaydası,
peşimanlığının yox faydası.

Bel bağlama sən namərdə,
ondan dəva olmaz dərdə.

Mərd atının tərkinə min,
sübhə etmə sə,n ol əmin.
Səni yurda çatdıracaq,
Ocağını yandıracaq.

Qocalara hörmət eylə,
günlər keçər qalmaz belə.
Bir gün sən də qocalarsan,
mütləq əvəzin alarsan.

Küfr edənə olsun lənət,
o kəslərdə yox mərhəmət.

Qədərə qarşı qaçanlar fərqinə varmazlar.

Həyatda mücadilə etsən qazanarsan.
Ümidsizliyə qapansan günü-gündən sozalarsan.

Adil olsa əyər ki, şahı bir məmləkətin,
Əmin-amənlilik içində saxlayacaq millətin.

İnsanlar arasında ixtilaf yaradanlar lənət qazananlardı.

Sevimli qulu olmaqcün Allahın,
Gərək ki, gözəl olsun əxlaqın.

Bir kişinin varsa vəfalı yarı,
O kişi neyləyir dövləti-varı.
Əhdi-peyman ilə izdivac eylə,
Şor-çörək yesən də, gətirmə dilə.

Ey oğul! Hislərin keçməsin heç vaxt öünüə,
Öncə hakim olğınən o qaranlıq könlünə.

Ədalət Allahın yer üzərindəki Mizan-tərəzisidir.

Ədalətlə rəftar eylə, adilləri sevər Allah.
Mənə şübhə edən axmaq şübhən varsa, Qurana bax.

Özündən zəifə köməyin olsun,
qoy o da bərkiyib ayağa dursun.
Qəlbindən kənar et kini, rianı,
məhəbbət qoruyar yalnız dünyani.

Ey oğul! Daim baxışlarında rəhmət,
dilində hikmət olsun.

Dilini özünə hakim eyləmə,
çalış ki, dilinə hakim olasan.
öncə düşünəsən, sonra danışasan.

Şəfaət diləmə sən bir kimsədən,
Yaxşı bir yolu yox məncə tövbədən.

Elm məclisidir ən gözəl məclis,
nüfuz edə bilməz o yerə iblis.
Vaxtını bihudə keçirsən əgər,
Kortək axırətə edərsən səfər.

Göndərib yer üzünə haqqı batıldən ayıran,
hamsı Allah kəلامı, insana nicatdı Quran.

Sevər Allah özünün sadiq olan qullarını,
Uymayıb şeytana o, gedərsə öz haqq yolunu.

Ey oğul! Ədavət etmə kimsələrlə,
çünki bu işin sonu bitər düşmənçiliklə.

Ehtiyat fayda verməz İlahi qəza-qədərə,
Olacaq işlərə şükər et, bürünmə qəm kədərə.

Yerinə yetsə əgər təqdiri İlahi,
kömək etməz bəndənin tədbiri-vallahi.

Ey oğull! Suizənd ilə günahkar bilmə kimsəni,
Eşidib-görmədən şübhə etsən, qınayalarlar səni.

Torpaq həm ana, həm də Vətəndir,
Anadır, çünki bitirəndir. Vətəndir çünki son mənzil yeridir.

Şəhidlər haqq yolunda cihad edib, canından keçməklə
səadətə qovuşanlardı.

Şəhidlik haqqın qələbəsi, igidliyin zirvəsidir.

Din qanundur - din şəriət,
İlahidən insanlığa bir nəsihət.

Ey oğull! Din dövlətdən ayrı olsa belə, dindar gərək döv-
lətindən ayrı qalmasın.

Ey oğull! Ən böyük alim Allah, elmlərin şahı isə Quran-
dır.

Harama meylli olarsa insan,
Yolundan çıxarar o kəsi şeytan.

Ölüm yetişməmiş siz tövbə edin,
Allahın buyurduğu yol ilə gedin.

Ey oğul! Satlığa qoyulsa dünya-axirət,
sən çalış axirəti alasan mütləq.

Məzəmmət etməyin heç vaxt dünyani,
Ona baxış dəyişəcək bil ki, insanı.

Şor suya bənzər bu dünya,
içdikcə yenə də içmək istərsən.
Axirət evini unutsan əgər,
dünyada saraylar tikmək istərsən.

Ey oğul! Ağılı insan dünyada üç şey haqda düşünməli
və narahat olmalıdır: Dünya həm fanidir, həm də dəyişkən,
bir də çarəsizlikdir üzülmə gəl sən.

Ədalətdir dövlətlərin sıpəri,
Hərgah adil ola onun rəhbəri.

Ədalət Allah əmriddir, haqqı batıldən ayıra bilən isə əda-
lətlidir.

Bilənlər bilməyənlərlə bir olmaz heç vaxt,
Bilənlər xoşbəxtidir, bilməyən bədbəxt.

Nə özünə zülm et, nə də məzluma,
ah çəksə məzmunlar titrədər ərşι,
olmazsa qəlbində şəfqət və sevgi,
təkəbbür-küdürüt məhv edər qəlbi.

Ey oğul! Zalimin qəlbi bayquşlar ulayan bir xərabədir.

Bir nemət çıxarsa bəndə əlindən,
onu asanlıqla qaytara bilməz.
Hərgah hər nemətə şükürü olsa,
onun bərəkəti heç vaxt tükənməz.

İlahi kəlama edənlər hörmət,
Daim qazanarlar Allahdan rəhmət.

Səbrsiz kəslərdə iman azalar,
həyalı hər kəsin üzü qızarar.

Elm əhlindən öyrənin hər vaxt,
cahili dinləyən olacaq bədbəxt.

Allaha ümidi bağla, ey insan,
bütün müşküllərin həllin taparsan.

Möminin qiymətin verəcək Allah,
bəndədən əvəzin gözləmə heç vaxt.

Dərk edə bilərsə xalıqi insan,
zatı axtarmasın yaratmış cahan.

Bir yerdə olarsa birlik, ya vəhdət,
o yerdə olacaq daima rəhmət.

Ağlayan yetimi sakit edən şəxs,
Rəbbimin lütfündən alacaq əvəz.

Ey oğul! Neməti verənə naşükür olma, cavanlığın,
saqlamlılığın qədrini bil, şükrünü et.

Ağıl Allah vergisi, elmi gərək öyrənəsən,
qatlaşışb əziyyətə öyrənincə səbr edəsən.

Şərafətə meyar olmaz nə məqam, nə vəzifə,
məhz elmi-kamal ilə yetişərsən hədəfə.

Nə dünya, nə axırət sorğu olunmaz dəlidən,
dərdini çəkən bilər zara gəlincə əlindən.

Məzəmmət eyləməyin dərdə giriftar olanı,
çalışışb nəsihətə ovundurun biçarə qalanı.

Ey oğul! Zamanı suçlayıb təsəlli alma,
daim qeyrət göstər, geridə qalma.

Heç vaxt axtarmayıñ özgədə nöqsan,
eyibi gizlədə gərək ki, insan.

Təkəbbür alçaldar daim insanı,
o kəsin aradan gedər imanı.

Qanana bir kəlmə bəs, qanmazı gərək qandırasan.
Qandırı bilsən əgər, öz ömrünü yandırasan.

Lənət o kimsələrə, fitnə fəsad salmış ola.
Xoş o kəsin halına ki, sülhün tərəfdarı ola.

Ehtiram olsa əgər, həm böyüyə, həm kiçiyə,
İlahi lütfündən hər kəs yetişər bol ruziyə.

İtaət olarsa, Haqda olacaq,
haqq olan yerdə-ədalət olar ancaq.

Riyakar simasın gizlətməz libas,
əməlin zay edər, qınayar hər kəs.

Ey oğul! Əməl sahibi olmaq asan, onu əldə saxlamaqsa
çətindir.

Yaratmış insanı çata məqama,
itaət etməklə o, Yaradana.

Ömrü yeyər iki sıçan,
biri ağdır, biri qara.
Ağ yeyəcək xoş günləri,
qara yeyər qəm-kədəri.

Ömür bir körpüdür yetişməkçün rəhmana.
Açılar naməyi əməlin, hesab verməkçün Yaradana.

Varsa yeqinliyin ölməyib şeytan,
özünü hər zaman sən qoru ondan.

Ey oğul! Allahından qorxan bəndə, Allaha yaxınlaşan
bəndədir.

Yetişməmişdən qabaq məqama bəndə,
Yaradanın qulu olmalı həm də.

Boş-boş danışmaqdan susmaq yaxşıdı,
dəyərli söz demək kamil işidi.

Ölüm qasididir aň saçlarınız, ölməmiş tövbə edin ki,
yuyulsun günahlarınız.

Elmi öyrən gəncliyində,
həkk olacaq o beynində.
Öyrənərsə qoca, elmi,
yadda qalar yüzdən biri.

Oturar alımlər masa başında,
fərq etməz olarsa neçə yaşında,
əsas odur elmi vardır başında.

Təkəbbür olan qəlbdə Allah olmaz, Allah olan qəlbdə tə-kəbbür.

Xoş o kəsin halına ki, az danışıb, az yeyəcək,
Qoruyub həyasını, nəfsinə qalib gələcək.

Xətası çox olar çox danışanın,
Az sözü də dəyərlidir aqıl olanın.

Ey oğul! Əlində olsa da dünyanın malı,
qaytara bilməzsən geri zamanı.

Ey oğul! Ağıl varsa səndə,
Bil ki, sərmayəvardı əlində.

Ey oğul! İnsanın əlində ən böyük sərmayə: ağıldır, canlıqdır, bir də sağlamlıq.

O kəs ki qəbul edə Əlinin vilayətini,
özünə ağa seçər Sahib-Zaman höccətini.

Ey oğul! Qorxma heç vaxt düşmənindən,
Sən ehtiyat et münafiqdən.

Göyləri yaradıb Xalıq dirəksiz,
yaranış ondandır, Osa şəriksiz.

Allahı göz ilə axtaran insan,
öncə axtarmalı özündə iman.

İnsanın qəlbində olmazsa iman,
ərşि titrədəcək bilsin ki, Rəhman.

Ey oğul! Alimin büdrəməsi, Münafiqinsə Quran təbliğ etməsi faciədir.

Axirətdir təqvalının sarayı, olmuşdur bu dünya onun zindanı.

Ey oğul! Bil ki, axirətdə təqvadan gözəl azuqə yoxdur.

Yəqinliyin varsa onun şahlığına, ondan qeyri şaha sən möhtac olma.

«Alçaqdır» mənası dünya sözünün,
ora münafiqlər dikib gözünü.

Bihudə keçərsə günü insanın,
qazanmaz ruzisin o Yaradanın.

Ayırsa bir kəsə ruzi, İlahi,
qəsb edə bilməzsən onu, vallahi.

Təvəkkül edərsə kimse Allaha,
yetişər məqsədə, batmaz günaha.

Açı olar düz sözünüz,
danlanacaq ağ üzünüz.
Yalan bəzən şirin olar,
fəsadısa dərin olar.

Anası hesab edən torpağını,
sevəcək dövlətini, millətini, bayrağını.

İnsan oğlu ziyandadır,
yalnız imanı olan amandadır.

Çalışma ki, qaranlığın zülmətini anladasan.
Sən çalış ki, qaranlıqda daim çıraq yandırasan.

Çəksən belə çətinliyə düşənlərin qayğısını,
ocağına düşən bilər faciənin ağrısını.

Dua edin səbr yağsın başınıza,
yağsa səbr, rəvac verər işinizə.

Ey oğul! Dünyaya ölməyəcəyin kimi,
Axırətə sabah öləcəyin kimi çalış.

Ey oğull! Ölüm ruhun və cismin geldiyi yerə qayıtmalıdır.

Ölüm bilənlərə toydur-düyündür,
sevənin-sevdiyinə qovuşduğu gündür.

Bir bəndə içində düşdüşə şübhə,
içini qurd kimi gəmirəcəkdir.
Qardaşı olsa da şübhələndiyi,
onu hər fürsətdə izləyəcəkdir.

Üflədi öz ruhundan bəşərə Uca Yaradan.
Dəyərin bilsin gərək cismində onu daşıyan.

Çıxarar mələkül-mövt ruhu bədəndən insanın.
Əqlini ayırmaz əsla, aparar ruhla onu.

Şəri-şeytan buraxmaz insan oğlunun yaxasını.
O gərək ayıq olsun, əksiltməsin duasını.

Ustadı kamil olan, sənətində qüsür etməz.
Bol olar müştərisi, ruzisisə heç tükənməz.

Allahdan qorxusu olan bəndələr,
nəfsini ruhuna təslim edərlər.

Ağac var ki meyvəlidir, ağac var ki, kölgəlidir.
Məqsədyönlü əksən onu, hər ikisi sərfəlidir.

Ehtiram göstərin ata-anaya,
çünki gətiribdi sizi dünyaya.
Durmalı hər övlad qulluqlarında,
deməyin «uf» əsla buyruqlarına.

Kişilik bir dəyanətdir,
qız ilahi əmanətdir.
Sən çıxmasan sahib ona,
bil ki, Allaha xəyanətdir.

Qadın var ki, kişini vezir edər.
Qadın var ki, kişini rəzil edər.

Yaradanla yarananın bir bağ vardır arasında.
O kəsler ki, qırmaz bağlı, şəfa olar duasında.

Sələmə pul verib sərvət qazanan,
yerin cəhənnəmdir, buna sən inan.

Vicdanlar ölçülməz tərəzilərdə,
onu göstərməli hər kəs əməldə.

Girmə özgə vəbalına,
günah gələr öz boynuna.

Göz verilib baxmaq üçün,
yalnız baxış axmaq üçün.
Göz üstündə qapaq da var,
baxışlara yasaq da var.

Ləkən varsa, sil üzünü,
sındırma sən gəl, güzgünü,
Açıqlanma ona əbəs,
kimə lazım belə qərəz.?!

Bir kəsin xəstə ola düşüncəsi,
o kəslər zavallıdır,
bəyənməzlər heç bir kəsi,

İlk evidir qəlb Allahın,
pak qəlb sənin qibləgahın.

Yetişdik internet əsrinə,
düşdük onun əsirinə.
Dəftər, kitab düşmür yada,
internet olub tamada.

Deyim qalmış dədələrdən, -
«bəy olmazmış gədələrdən».
Sanki gəlib yolun sonu,
gədə alıb bəy diplomu.

Ey oğul! Axırətdə ayılıb peşiman olanlar,
Bu dünyada onu həvəslə toplayanlardı.

Sabaha qalmış olsa belə ilahi ədalət,
əmin ol ki, təcəlli edəcək, vaxtında mütləq.

Mübarək bir aydır bilin, Ramazan,
Dörd kitab endirmiş Rəbbin səmadan.
Qurandır kitabların sonuncusu - incisi,
Bəşərə endirilmiş Qədir gecəsi.

Ey insan! Seçilmiş kəfənin, sadə bəm-bəyaz.
Ancaq, yadda saxla, onda cib olmaz.

Haqqı görən qullarının gedəcəyi ünvan bəlli.
Peyğəmbər Allah elçisi, haqq yolunun bələdçisi.

Çarəsiz insanın əlacı dua,
təvəkkül edənə, yardımçı xuda.

Ey oğul! Pozmamaqçün ailənin hüzurunu,
bir anlığa qoy kənara qürurunu.

Sən qulaq as böyüklərə,
onlardı verən öyüdlər.
Qəbul etsən nəsihəti,
tez görərsən həqiqəti.

Ey oğul! Buraxıb da diyarın,
yad ellərdə axtarma gel
Xoşbəxtliyin açarın.

Haqqını hüquqla ara,
Haqsız getmə məzara.

«Sən yanmasan, mən yanmasam,
olacaqmı qaranlığı aydınlaşan?!».

Alış olub bitənlərə,
Üşyan etmə heç bir kərə.

Ey oğul! Qaytara bilməzsən geri zamanı,
qorumaq gərəkdir sənin olanı.

Sevənlər arasında qırılmaz bir körpü gərək,
Qorumaqçün o körpünü olmalıdır səndə ürək.

Bir qonağıq bu dünyada,
zaman atlı, biz piyada.
Nə qədər qaçsaq da
tuta bilmərik,
Ölüm şərbətini mütləq içərik.

Ey oğul! Həyat onu sevənidir,
Çalış, onu dəyərləndir.

Ey oğul! Namusuntək uca tut sən bayrağını,
çünki odur təmsil edən
dövlətini, vətənini, millətini.

Çox sənət var, halal işdi qazancı var,
Onlardandır əl əməyi ilə göz nuru verib
çörəyini iynə sapla qazananlar.

Motal yetişərsə, olacaq pendir,
onu yetişdirən duzla dəridir,
bir də zəhmətkeşin halal əlidir.

İnsan yerin hakimidir,
ən əziz bir sakinidir.

Torpaqdan yoğrulmuş insan mayası,
onunçün torpaq olmuş onun anası.

İnsan əməliylə alar dəyərin,
ilansa zəhərində görər hünərin.

İnsan sözünün mənası böyük,
O sözün arxasında vardır böyük yük.

Saralıb sulanıb yetişər meyvə,
İnsansa yetişər kamilliyiylə.

Ən böyük kəşfi insanın,
olmalı vəsfı Yaradanın.

Tapmaq istəsən Yaradani,
Öncə öyrənəcəksən Qurani.

Dəyər verin özünüzə,
necə ki, dəyər vermiş
Allah sizə.

Formalaşması üçün insanın,
qəbul etməsi gərəkdi islami.

Ey oğul! Tabe ol Yaradanın qanununa,
özünü öz başına buraxma,
etmə nə gəldi ağlına.

Ey oğul! Mənəviyyat daxildə olmalı,
onu hər kəs qorумalı.

Mənliyi gözəl edən özünə yəqinlikdir.

Söykənə bilərsən sən mənliyinə,
inancın var isə yəqinliyinə.

Qeybi bilən yalnız Allahdır,
ondan çox danışmaq özü günahdır.

Məxsusi bir gün var adı - «qiyamət».
O gün veriləcək möminə qiymət.
Kafirin, fəqirin olacaq sonu,
Cəhənnəmdə qaşıyə qarşılardır onu.

Ey oğul! Cənnətə məsafən iki addımdı,
ilk addımı qoyarsansa nəfsinin üstünə,
ikinci addımda çatarsan isteyinə.

Qiymət verin gözəlliyə,
Nadanlıq sığmaz mənliyə.

Ey oğul! Deyim sənə iki sözü,
sən özün seç əyri-düzü.
Kimisi çörək axtarar,
kimisə çörək axtarar.

Nadan tapdar duz-çörəyi,
daşlaşşar onun ürəyi.
Şeytanın minbir kələyi,
nadanın olmuş gərəyi.

Başından çıxar sevdan,
Sən sev səni Yaradani.
Bacaran Allah qulunun,
Olacağam mən qurbanı.

Həyatda var çoxlu məslək,
seçməlisən onu mütləq.
Bacardığın işdən yapış,
halallığı sənə qalmış.

Tərk etməyin evinizi,
Aramayıñ bəxtinizi -
Bəxt özü tapacaq sizi.

Böyük günahdır intihar,
Allah verən cana qıyar.
Cəhənnəm odunda yanar.

Şərəfsizin zatı olmaz,
ləyaqətdən o anlamaz.

İnsanı saflasdırar namaz,
onu anlamaz binamaz.

Uşaqlarla danışın uşaq dilindən,
Onun oyuncağın alma əlindən.

Bir kəsin vardırsa evdə gəlini,
gərək şirin etsin hər vaxt dilini.

Görmədiyin bir varlığa inancı iman,
inancı olanda olacaq iman.

İmanlı o kəsdir seçə ağı-qaradan,
Diqqət edə əməlinə, bilə ki, var Yaradan.

Deyim var ki, haqqı acıdır!
Qəbul eylə sən acınızı, itirmə başının tacını.
Haqqa tapın!

Haqqı görən görəcəkdir. Allahı,
görünçə az olar onun günahı.

Düşüncə tərzləri fərqli-fərqlidir,
Sağlam düşüncəli kamil biridir.

Haqq yolu Allah yolu,
Peygəmbər yoludur.
bu yolu bələdçiləri gedənlər isə,
haq yolunu tanıyanlardır.

İmamızın on ikidir,
onlar bəşər rəhbəridir.
İmamlar atası Həzrət Əlidir,
son höccət övladı imam Mehdidir.

Yetişməmiş mövtu mələk,
insan öncə ölə gərək.
öldürməkçün özümüzü,
siz öldürün nəfsinizi.

Fikirləşib seçəcəksən mürşidini,
haqq yolunda yeriməkçün qəbul et,
kamil birini.

Məşuq qovuşmaqçün aşiqə,
canından keçməli yeri gələndə.

Bir işin meyarı olsa tarazlıq,
o işdə olacaq daim halallıq.

Ey oğull! Acı dil hər zaman xar edər səni.
Şirin dil ucaldar bil ki, bəndəni.

Bəşərin nicatı dinin əsası,
Haqqı batıldən ayıran konstitutyası -
Yaradan endirmiş Qədir gecəsi.

İnam ümidiñ açarıdır,
ümidsizlər bəşərin səhlənkarıdır.

Vicdan etdiklərinin və gördüklerinin
ədalət mizan-tərəzisidir.

Sədəqə verməyin yoxdur gecə-gündüzü,
ən yaxşı verilən gizlidir düzü.

İstəsən qəbul olsun duaların,
gərək ki, halal olsun qidaların.

O kəs ki, itirmişdir etibarı ləyaqəti,
o kəsdə sədaqət olmaz, görərsən xəyanəti.

Haqqı görüb haqsızə göz yumanlar.
gözləri var ikən kor olanlardır.

Zor işlətmək zorbalıqdır,
düşüncəsiz axmaqlıqdır.

Allah önəm vermiş mürəkkəbə, qələmə,
cahilə nə lazım, lazım alımə.

Göstərməkçün sən qələmin gücünü,
gərək ki, yazasan sözün düzünü.

Kəramət olunca alimin mürəkkəbində,
o bir sərkərdədir qələm əlində.

Gözləyin hər zaman abır-həyanı,
onu gözləyənin getməz imanı.

Şah qanun yox, qanun gərək şah olsun,
dayanarsa haqqa qanun,
gərək riayət olsun.

Hər qadına hicab zinət,
əgər varsa onda ismət.

Qanunumuz olsa Quran,
rəhbəri olsa Yaradan,
əminliklə buna inan,
uzaq olarsan bəladan.

Pozularsa evinizin düzəni,
evini günahkar bilmə,
günahkar bil evdə gəzəni.

Həyatla oynama oyuncaq kimi,
bil ki, həyatdasan sən qonaq kimi.

Pozularsa bir ordunun nizamı,
Günahkar - ordunun başda duranı.

Ey oğul! Gizlətməyin həqiqəti,
təbliğ edin şəriəti,
oyadın yatan ümməti.

Ey oğul! Elmə xərclösən, bəhrə görərsən,
əşyaya xərclərsən tez itirərsən.

Gərək ki, axtara taylı-tayınlı,
öncə öyrənməli onun huyunu.

Ağılsızdan umma mədət,
nəticəsi olar bərbad.

Olmazsa bir kəsdə cürət,
demək onda yoxdu qeyrət.

Qədərini yaşar hər kəs,
dəyişməkçün qədərini,
boşuna tükətmə nəfəs.

Qədəri filmtək izləmək qədər,
sonunu görməmiş qərar vermə tək.

İntiqam atəşi yaxar hər kəsi,
qisasın alınca sönər övkəsi.

Eşq öncə sevilənə,
sonra sevənə düşərmış.
Qoşa vuran ürəklərin,
içində sevgi cürcəmiş.

Günahları basdırma gəl dərinə,
Peşimansansa, əməlindən tövbə gətir dilinə.

Deməyin din köhnəlib, uğrayıbdır tənəzzülə,
Müsəlmansan, qeyrət göstər dini apar tərəqqiyə.

Falçıda olsa kəramət fala baxmaz,
özünə gün ağlar əlbət,
özgənin əlinə baxmaz.

Sıxıntı içində qalmaz sənətkar,
el-oba içində yaşar bəxtiyar.

Fərli oğul neynir ata mülkünü,
fərsiz oğul geyər atasının köhnə kürkünü.

Birisi durmuşsa sənə zəmanət,
anlayış göstər, sən «etmə xəyanət».

Kəlamlar yaranmaz boşu-boşuna,
hikmətin anlarsan, yarar-işinə.

Anlayış göstərin ata-anaya,
qocalıb düşəndə atma qapıya.

Sirrini anlatma ötlək birinə,
yaxşısı özünlə apar qəbrinə.

Aynaya baxırsan, səndən gözəl yox,
özgə gözüylə baxılarsa qüsürün çox.

Anladıb yetimin itirdiyini,
qoparıb yarasın qırma qəlbini.
Görsəniz hər zaman yetim birini,
sevindir, unutdur onun dərdini.

Ey oğul! Çalış ki, qazanma elin lənətin,
tarı-mar olacaq yoxsa külfətin.

Dost evinə qısıqlaraq girilməz,
qəlbə qara olan dostun evində su içilməz.

Haramla tikilən ev de, kimə lazıim.
O evdə qılınarsa, batıl, namazın.

Canına dəyməsin xəta-bələlər,
Malına-puluna dəysin qoy onlar.

Kişinin almazla qırxılmaz üzü,
qısaldıb saqqalın, xət qoysun düzü.

Ey oğul! Laqeyd olarsan ibadətinə,
faydası olmayar axirətinə.

Ömür sərmayədir verilmiş sizə,
baxır sizin necə xərcləməyinizə.

Ömrünü xərcləmə sərvətin kimi,
xərclənən hər günün bilin qədrini.

Ömürü xərclərkən siz xəsis olun,
xərclənən hər günün hesabın sorun.

Hər nəfəs aldığın saniyə üçün,
nə etmiş olduğun haqqında düşün.

Min lampa yandırsan lampadan əgər,
onun şöləsinə nə zərər edər.

Bir lampa qərq edirsə otağı nura,
nədən inanmayaq, kainatı nura
qərq edən böyük varlığı?

Allahın sevdiyi ən gözəl insan,
onu hər yerdə görəndir, təqvalı olan.

Dərya sahilində milyon çinqıl var,
onları götürsə, seçər insanlar.
Seçən insanlarda, fərqli baxışlar,
seçilmiş daşlarda qeyrilərindən,
fərqli bir özəllik mütləq ki, olar.

Yaşanan torpaqlar fərqli olsa da,
mənəvi dəyərlər yaşar insanda.

Dünyanı tanıyaq olduğu kimi,
Allah yaratdığı, qurduğu kimi.
Qurulmuş nizamı gəlin pozmayaq,
onu olduğutək gözəl qoruyaq.

Anlamaq çətindi, dünya bir sirdi,
o sırrı bilənə Yaradan birdi.
Nə qədər öyrənsən dünya sırrını,
ömür vəfa etməz, sonu qəbirdi.

Qoru sən öz ənənəni, axtar onları biləni.
Yaxşı ənənələri tətbiq eylə sən də evində.

Ey oğul! Elmin fəziləti çoxdur,
ibadətin fəzilətindədir.
İbadətdən önce sən elmi öyrən.

Ey oğul! Ağıl Allahdan verilməli,
ədəb-ərkan zəhmətlə əldə edilməli.

Ey oğul! Xalqı tərəqqiyə aparan elm-əxlaqdır.
Bu iki şeyi olmayan xalq, bil ki, bədbəxtidir.

Ağıllı həm yeyər, həm də paylayar,
Xəsisə sərvətin üstündə yatar.

Səxavət varın çox olması ilə deyil, könlün tox olması ilə
əldə edilər.

Hatəm səxavətlə yaddaşda qaldı,
Simicsə boş kəfən qəbrə apardı.

İnsan təqva ilə yetər Allaha,
təqvasız insansa batar günaha.

Dilini qoruya bilməyən insan,
yeri ya qəbirdi, ya da ki, zindan.

Ağlamıram mən anamın ölməyinə,
Ağlayıram, ona, xidmət etməməyimə,
bu gözəl savabı itirdiyimə.

Əməlin pisdirse, sən tövbə eylə,
tövbələr qəbuldur peşmanlıq ilə.

Peyğəmbərimiz hafizdi, bilirdi Qurani,
ancaq öz sözleriylə sadə dildə,
anladardı insanı.

İnsanlıqdır insanda ən gözəl meyar,
insanlıq olanda, iman da olar.

Bəşər övladının adıdır insan,
insanlığı olandır adın doğruldan.

Bir etsə yüz verər Allah comərdə,
Kimsəni möhtac etməsin Allah namərdə.

Ey oğul! Keçmə namərd körpüsündən,
çünki olmaz ona güvən.

Canavar yatışar ağız-ağıza,
necə ki, çevrilməz namərdə arxa.

Nədən yola getməz gəlin-qaynana?
Gəlinmi dəyişib, yoxsa qaynana?
Günahkar yoxdursa, demək zamanadı!

İnsana dost olan onun ağlıdır,
Düşmənlik edənsə nadanlığıdır.

Yayda kim götürsə pencəyin ələ,
o ya xəstə olar, ya da ki, çıxar səfərə.

Ey oğul! Sahib olmazsansa əgər övkənə,
zərər edəcəksən mütləq özünə.

Barış qədərinlə, üsyan eyləmə,
Allaha özünü rəzil eyləmə.

Gəmiyə ram etmiş Allah dəryasın,
qoruya bilməzmi sizcə, insanı?

Hər bir xəstəliyə ilac tapılar,
ruhu xəstələrə əlac tapılmaz.

Öyrədə bilməzsən qoca öküzü,
Kəs, qurtar canını, bu işin düzü.

Dərdi verər Allah çəkə bilənə,
mükafat verəcək səbr edənə.
Bu bir işarətdir cənnət əhlinə.

Ardınca qaçmayıñ dövlətin, varın,
rızasın qazanın siz Yaradanın.

Üzməsin qoy səni kasıbılıq dərdi,
sınağa çəkərmiş Allah hər fərdi.

Ataya-anaya böyük mükafat,
İmanlı, təqvalı, xeyirli övlad.

Yer üzündə xeyirsevər çox olsa,
ehtiyac içində yaşamaz kimsə.

Sehrinə düşərmiş hər kəs muğamının,
ruhunu oxşayır çünki insanın.

Sevməyən, sənəti öyrənə bilməz,
sənət öyrənəndə olmalı həvəs.

Ömür kibabını vərqləyin siz,
keçmişin kim olmuş, biləcəksiniz.
İxlaslı olmuşsa əməlləriniz,
Sıratı asanca keçəcəksiniz.

Addımın atmalı insan aramla,
hər addım atılsın gərək ağılla.

Həyatda tanımaz axmaq, yolunu,
əmanət verərsən, itirər onu.

Həyatda yerini bilməyən insan,
Ölərkən çıxacaq özgə qapıdan.

Dözək gərək bu hicrana,
qıymayaq verilən cana.
Cana qıymış olsa insan,
qəzəblənər bil, Yaradan.

Fəqirlik insana böyük imtahan,
keçər imtahandan,səbr edən zaman.

Ey oğul! Evdə zəif olsa güzaranınız,
gərək bu azlığa qane olasız.

Kişinin sözündə olmalı kəsər,
kəsərli sözlərə verilər dəyər.
Kəsəri olmazsa kişi sözünün,
biyabır edəcək özü özünü.

Məscidə getməyin ayda bir dəfə,
Getsəniz, qarışın siz cəmiyyətə.
Qılsanız təklikdə namazınızı,
mütləq itirərsiz savabınızı.

Ömür keçir aram-aram,
şükr edirəm, bu gün varam!
Hər vəclhə mən çalışıram,
dünyadan rəhmət aparam.

Qocalar evinə atılan ana,
yenə də yanacaq oğul-qızına.
Nə qədər yaxşı da baxılsa ona,
qayıtmaz arzular öz ocağına.

Baxma ki, seçilir varlı və fəqir, -
Yaradan yanında ikisi də bir.

Bir kəs ki, çalışma nicat tapmağa, -
çalışşın Allahı razı salmağa.

Verilib alınsa salam gözəlcə,
Allahın rəhmətin qazanar bəndə.

Bəndələr əl tutb görüşən zaman,
şeytanın qaməti bükülər həmən.

Şeytanın bazarı məclislər olar,
zikrsiz təama o şərik olar.

Şeytanın dostudur yalan danışan,
əzizi möminin arasın vuran.

Əməlin çox sayıb fəxr edən bəndə,
Yaxşı əməllərin zay edər həm də.

Bir ömür axtarsan sən həqiqəti,
İslamda taparsan sən ədaləti.

Qadıntək sevinməyin siz daşa-qasa,
ondansa hörmət edin ağıllı başa.

Pozmayın heç kimlə münasibəti,
insanın olmalı hörmət, izzəti.

Ey oğul! Keçmiş unutma, irəliyə bax,
düşün nə edəcəksən açılan sabah.

İnsanın zəhmətlə bərkiyər canı,
Ancaq elə işlə, incitmə onu.

Ey oğul! Fikri qarışiq olan adamın,
zikri də qarışiq olar.

Torpağa can verər yağıncı yağış,
qurd-quşu öldürər sərt keçincə qış.

Qurban kəsin, yaxınlaşın xalıqə,
sərvəti toplamağa olma aludə.

Allahın hökmünü inkar edən şəxs,
bil ki, ziyandasan, öyünmə əbəs.

Bazara bənzər bu dünya,
kimisi qazanar, kimisi ziyan edər.

Ömür azaldıqca edərsən ziyan,
qəflətdə olarsan, gedər sərmayən.

Dözsün gərək zəvvər Həccin hər əziyyətinə,
keçər ağrı-acısı çatınca öz niyyətinə.

Çəksin gərək hər kəs önce özün bir imtahana,
tövbə etsin günahkarsa, çatınca məscidiülhərama.

Gərək Rəbbim versin sənə Hacı adını.
Deyilsənse sən ona layiq,
məsrəf edib ləqəb alma, korlama əksi adını.

Belədir Məkkənin hər ticarəti,
görsək Hacidi, qalxar malın qiyməti.
Hacı getdi, alver bitdi.

Oruc tutun, cihad edin nəfsinizə,
Günahımız yuyulacaq, hər kəs savab qazanacaq.
Buna zamin, o, bir Allah vədinə sadiq qalacaq.

Qırşanız bir qəlbi, yaralanacaq,
Yaranın sağalması zaman olacaq.

Ey oğul! Firavan yaşasada insan qürbətdə,
qəlbi Vətəndə qalar sıxar həsrət də.

Ey oğul! Keçmiş unudub, haqqı dansalar,
Çalış, hər kəsin haqqını özünə qaytar.

Vətən dərdi çekən nərdi, igiddi,
ən böyük dərd isə biganəlikdi.

Şeytanı dəli edən sözlərdən birisi,
bəndənin işindən öncə inşallah deməsi.

Sonu önemlidir görülən işin,
sənə faydası yox ağrıyan dişin.

Tutarsa bir müsəlman əhlibeytin ətəyindən,
Dünya sizə çirkin görünər bər-bəzəyindən.

Məhəbbət gözdədir, sevgi ürəkdə,
sevgi öyrənilməli hələ bələkdə.

Arzular sönərsə insan qəlbində,
ümidlər azalar, olmaz səbr də.

Ey oğul! Sözünü bişirməmiş gətirmə dilə,
çiy sözün açacaq başına bəla.

İnsanın olarsa saleh övladı,
onun yaxşı olar hər vaxt ovqatı.

Hər kəs bacardığı işi görəcək,
zamanın nəbzini tutasan gərək.
Girişmə boyundan böyük işlərə,
nəticə almazsan, gedər hədərə.

Vaxtını sərgərdan keçirmə, insan,
zamanın qədrini biləsən gərək.
Boş durma, azuqə topla özünə,
bu dünya bir fırsat verilib sənə.

Ölümdü bu dünya, ölümdü insan,
xətaya yol vermə, xəbərin olsun!
Aldanıb dünyanın şirinliyinə,
Nəfsi-şeytanından xəbərin olsun!

Hardasa keçəcək indi buradan,
ölüm karvanından xəbərin olsun!
Axırət yükünü toplayıb gözlə,
mələkül mövtündən xəbərin olsun!

Kasib bir adama nəvaziş etsən,
Heç zaman qürurun getməz əlindən.

Dərk edə bilərsə xalıqi insan,
zatı axtarmasın yaratmış cahan.

Heykəllər qoymayın qəbir üstünə,
o daşlar yaramaz fəqir işinə.

Büksən belə günahkarı qızıl kəfənə,
o kəfən heçnə verməz günahkar bədənə.

Yansa ocaq kül eyləyər,
nə eylərsə qul eyləyər.

Dünya yalan dünyadı,
Həsəni, Hüseyni alan dünyadı.
Çox zaman namərdə verər fürsəti,
mərdlərin şəhidlik olar qisməti.

Ey oğul! Ailəsində nüfuzu olan insanı Rəbbim də sevər.

Ata övladıyla dost olmalıdır,
övladla övladtək danışmalıdır.

Ey oğull! Dünya bir nərdivandı,
yuxarı qalxanda çox mehribandı.
Aşağı enəndə üzü yamandı.

Qəribə olubdur dünyanın işi,
elə bil yoxdur heç kasıbin dişi.
Qarnı tox olanlar yenə də yeyər,
kasıbsa dili yox, amma istəyir.

Behişt haram olar qeybət edənə,
hətta qəbul olsa tövbəsi onun,
sonuncularla qosular cənnət əhlinə.

Qonşularla qonşuluq et,
hörmət eylə hər zaman.
Nadan olarsa qonşunuz,
zəhmətinin faydası yox
köçüb gedin oradan.

Bir mömin bəndəni rüsvay edən kəs,
özünə müsəlman deməsin əbəs.

Özündə eyibin varsa, ey insan,
özgədə eyibi nə axtarırsan.

Özünün rəhimi olmayan bir kəs,
özgə insanlara rəhm edə bilməz.

İnsanın əlində vardır silahı,
gərək ki, zikr edə o bismillahı.
Uyub şeytanlara dalınca gedən,
günahkar bilməsin sonra Allahı.

Çox günah edənin qəlbi qaralar,
qəlbi qaralanlar ziyan kar olar.

Salamı elə ver, ləkələnməsin,
alan layiqsizsə tikələnməsin.

Qonşu arasında çəkilən çəpər,
Əsl isnanlığa olubdu sıpər.

Yer üzünün özü dünya,
kor olası gözü dünya.
Aqili cahil öyrədir,
dəyər vermir sözə dünya.

Abırılı kimsələr həyalı olar,
abırsızdan-abırılı çətin yaxa qurtarar.

Ey insan! Hislərinə qapanıb içün-için ağlama,
Paylaş dərdi-sərini, ürəyini dağlama.

Qəzəbini boğa bilən insan, Allaha yaxın olan insandır.

İnsafı olarsa bir müsəlmanın,
izzəti olacaq həmin adamin.

Allahı yad etməyin tək zikrinizlə,
Allahı yad edin əməllərinizlə.

Ey oğul! Kəsərsə bir kəs səninlə əlaqəni,
çalış onunla sən tez yarat vasitəni.

Haqqı deyib siz qovuşun Allaha,
haqsızın cəzasın qoyma sabaha.

Ey oğul! Əməl et həyatın qanunlarına,
çaşış girməyəsən yanlış yoluna.

Uca dağ qürurlanan başındakı bəyaz qarıyla,
İnsansa həyata nikbin baxmalı özəl duyğularıyla.

Sönərdi ömrümün zülmət işığı,
hərgah olmasaydım Allah aşiqi.

«Yaşamaq yanmaqdı, yanasan gərək»,
Həyatdan kamını alasan gərək.
Yanmazsa aşiqin sevən ürəyi,
bil ki, o sevginin yoxdu dəyəri.

Mömin kədərini gizlər qəlbində,
baxma kədərlidi, təbəssüm olmalı daim üzündə.

Nəsihət istədi bir kəs Rəsulu Əkrəmdən,
Rəsuli Əkrəm dedi: -Təbəssümü əksik etmə heç vaxt
üzündən.

Axtaran, bəlasın da tapar, mövlasın da.

Ey oğul! O ağaç ki, sığınmışam gölgəsinə,
o həm sənə bəsdi, həm də mənə.

Dini-islam əbədidir,
Çünki Allah əsəridir.

Allahı görməli bəndə qəlbin gözüylə,
çün bəşər vəsf edə bilməz onu sözüylə.

Özünü dərk edə bilərsə insan,
bilməli ki, fərqli yaradıb onu Yaradan.

İnsandır yer üzündə faili-muxtar,
cün onun cismində Allah ruhu var.

Ey oğul! Allahın dostuyla dost ol hər zaman,
Allahsız bəndədən uzaq ol həmən!

Uşaq böyüyünce dərdi də artar,
qayğıkeş atalar narahat yatar.

Arifin tərifə ehtiyacı yox.

İzzəti-rəhmi kəsərsə bəndə,
Allahın lənətin qazanar həm də.

Qohumla əlaqəni qıran insanlar,
cəmiyyət içində fitnə yaradar.

Səhər-axşam süfrəyə sən çay gətir,
pürrəngi çaydırsa, gələcək ətir.

Yeməklərin şahı plov,
dəmləyəcək onu alov.
Bütün ədvaları olsa yerində,
aşbazı plovun dilin biləndə,
barmağın yalayar onu yeyən də.

Meyvələrin şahı nardı,
bax, başında tacıvardı.

Bənövşə bədrəng olar,
eşqə düşən dəng olar.

Qoyun qurdla otlamaz,
Yağsa, torpaq çatlamaz.

Xeyirxah işlərdə olsun qatqınız,
səvabı qazanmaq sizin haqqınız.

Halallıq almamış getmə dünyadan,
qul haqqı qulundur demiş çün Xudam.

Səbir göstərərsə işində bəndə,
nəticə alacaq günün birində.

Xeyirli-dualı olsa izdivac,
Yaradan bu işə verəcək rəvac.

Dəyər verin sevginizə,
hakim olun qəlbinizə,
Yaşlı ailədən götür nümunə,
cütlük mehbibansa, bu, bir xəzinə.

Hər boşluqda-qaranlıqda,
daim həyat axtarın siz.
Çatacaqsız arzunuza
bələdçi olsa Rəbbiniz.

İstəyirsən getməyəsən bada, ey insan!
Haqq yolu Allah yoludur, ona tapın sən.

İtkisi olanın olmaz gecə-gündüzü,
sızlayar ürəyi, ağlayar gözü.

Ey oğul! Yanılma sən seçimində,
tədbirli ol hər işində.
Məsləhətləş böyük'lərlə,
işini qur öyüdlərlə.

Ey oğul! Baxma ki, ağaçın çox şaxəsi var,
ancaq bir kötüyə bağlıdı onlar.

Ey oğul! Ölçmə öz arşinində dünya bezini,
Haqq'a tapınmayan zəlil edər özünü.

Paltar eyib örtər, həya qorunaz,
təqva libasıdır ən gözəl libas.

Çox olsa təqvasız əməllərimiz,
qəbul olmaz əsla, onu bilin siz.

Təqvalı bəndənin əməli qəbul,
Allah hesab edər o işi məqbul.

Mömin olub yaxşı əməl edərsən,
Allahdan behiştə müjdələnərsən.

Ehtiram göstərin bütün dinlərə,
islamı təbliğ et yalnız bəşərə.

Məzlmun qəbuldur şəksiz duası,
çünki o əmindir - adildir Xudası.

Vay olsun qeybatçıyə, böhtan atana,
imanın bu yolda ucuz satana.

Müsibət gələrsə bəndə başına,
baxsın əməlinə, öz keçmişinə.

Hər bir şeyin ilki gözəldi,
şəiyriyyatın şahı qəzəldi.

Qəlblərin çox fərqli guşələri var,
Oraya çox sevgi, kədər də sıgar.
Təkcə sığışmayır oraya qara,
ta ki, insan özü açmaya yara.

Qadının sənətçi olması çətin,
bu işin sənətkarı olmalı mətin.
Tələb olunarsa sənətə qurban,
xalqa xidmət üçün verilməli can.

Yusifi quyuda qorudu Xuda,
Peyğəmbər etmişdi çün ona dua.
Atılmış quyuya həsəd üzündən,
şeytan onu salmış qardaş gözündən.

Saf-çürük olunsun gərək adamlar,
çünki cəmiyyətə lazımdı onlar.
Hər kəs seçməlidir aqil-imanlı,
çün zərər görəcək cahildən hamı.

Ey müsəlman! Çevirmə xurafata sən öz dinini,
Dini təbliğ elə, şəri-qanunlarda olduğu kimi.

Bəzən tutmaq olmur qanun qaçağın,
İlahi, ədalətdən qaçan de, varmı?

Ağam Hüseyin üçün ağlayan gözlər,
cəhənnəm oduna olar bir sıpər.

Din gərək olmasın yalnız dilində,
dinə iman gətirməli hər kəs qəlbində.

Çətinlik görəndə ölmək istəmək,
Allahdan ümidi kəsmisən demək.
Ümidlər dəyişər yaşam tərzini,
varsə çətinliyin, çağır Rəbbini.

Kaş, olaydım gənc yaşimdə,
indiki ağlım da ola başımda.
Haqqa doğru yeriyerdim,
çox zirvələr fəth edərdim.

Kəlam yazdım beş yüz əlli,
niyyətim hər kəsə bəlli,
İlhamın Quran rəhbəri,
Nəzmə çəkib kəlmələri.

Sözünü desən dağa, verəcəkdi əks-səda,
Bəs nədən əməl olmur, bu qədər ki, deyir Xuda?!

Kimsənin kimsədən xəbəri olmaz,
qarnı tox olanlar haldan anlamaz,
Nə olsun orucsan, qılırsan namaz,
biganə kimsənin hali pozulmaz.

Allahı özünə vəkil edən kəs,
Çətinlik olanda aciz görünməz.

Bir nemət verərsə Allah bəndəyə,
gərək o paylaşın əvvəl özgəyə,
paylanan nemətdən çatmasa ona,
təvəkkül etməli o, Yaradana.

Hər şeyi borcluyuq biz Yaradana,
bir də dəyər verib insan sayana.

Pərdələr götrülə qiyamət günü,
bəndə olduğunu görər özünü.

Bir qəlbdə yerleşməz küfr ilə iman,
tək iman qəlbə bəs, bilməli insan.

Nəfsini əqlinə hakim eyləsən,
şeytanın şərinə qalib gələrsən.

Sərvəti sevin siz ehtiyac qədər,
çox sərvət yetirər sizlərə xətər.

Gəlmə axırətə namə əməlsiz,
onsuz evin olar orda təməlsiz.

Özünü islah et, özgədən öncə,
özgə islah olar səni görünçə.

Dinini nəfsinə qurban edənlər,
axırət evlərin bərbad edərlər.

Qurumuş ağacdı bir vaxtlar islam,
ağacı suladı Kərbəlada qan.

O qan məxsus idi imam Hüseynə,
islam ağacını göyərdib, gətirdi canə.

Şəhidlər ölməmiş ruzilənərlər,
Hər vaxt cihad olsa ləbbeh deyərlər.

Sağlam çivə bağlınsa at, eşşəyin,
sonra axtarmağa qalmaz gərəyin.

Müsəlman öyrətsə bir kəsə Quran,
bilin ki, etmişdir ən böyük ehsan.

Götürsə maniyəni bəndə yolundan,
etmiş olacaqsan sən ona ehsan.

Bəndələr edərsə malından ehsan,
üzləri ağ olar, hər iki cahan.

Ədalətsiz olarsa elin qazisi,
Allaha qalacaq bəndənin işi.

Allaha xas olan gözəl bir sifət,
ədalətdir, ədalətdir, ədalət!

Bir mələk yaratdı uca Yaradan,
hər gün nida edər, yarandığından,
Xərcələsin yiğdiğin dünyada insan,
yox ona faydası o ölüən zaman.

Sədəqə dəf edər hər gür bələni,
bu əməl şad edər çün Yaradarı.

İstərsə Yaradan ucaldar səni,
istərsə dövlətli edəcək səni.
İstərsə verdiyin alar əlindən,
tövbəkar olmazsan pis əməlindən.

Səmimi ağlarsa günahkar bəndə,
peşiman olduğun bildirər həm də.

Laqeyd, biganə olarsa insan,
uğursuz olacaq bilsin hər zaman.

Cəhalətə düşənlər, qaranlıqda iynə axtaranlardır.

Bir yerdə olmazsa elm, mərifət,
o yeri bürüyər daim cəhalət.

Bir yerə siğmayır küfr ilə iman,
bəndəlik itəcək küfr edən zaman.

Bir insan bilmirsə nədir qəbahət,
o insan qazanmaz heç zaman hörmət.

Ağıllı insana verilsə möhlet,
o insan toplayar özünə qüvvət.

Ey oğul! Möhlətdən səmərəli istifadə et ki,
töhmətdən uzaq olasan.

Oğul düşmən çəpəridir,
çünki Vətən əsgəridir.

Əsgəri imanlı olan dövlətin, ordusu da nizamlı olar.

Kişinin böyüyü-kiçiyi olmaz,
qeyrəti yoxdursa kişi sayılmaz.

Övladlar bənzəmir valideyinə,
çünki dəyişibdir onu zəmanə.

Əslini Adəmdən bilirsə insan,
Özünü nə üçün ayırsın ondan.

Yaradan yanında hər kəs bərabər,
bəndələr öz-özün kənara çekər.

Müstəqil yaradıb Allah insanı,
nəzarətsiz buraxmır amma şeytanı.

Mələklərdən fərqli insan müstəqildi seçimində,
Çıxsa əgər çevrəsindən izinlidir, çıxsın həmən.

Ey oğull! Alveri edərkən mayasın düşün,
mayadan artdığı onsuz da sənin.

Ey oğul! Demə ki, zəhmət çəkib öyrəndim elmi, mərifəti,
Bir az artıq zəhmət çək, öyrən həm də siyaseti.

Siyasət bir yoldu bilib gedənə,
vay halına ki, bu yolda düşəsən nadan əlinə.

Bir naşı qosularsa siyasətə,
işimiz qalacaq ta qiyamətə.

Aşkarda, gizlində etdiyin əməl,
axırət evinə olacaq təməl.

Allaha məxsusdur dünyanın malı,
varlı o kəsdir ki, vardır ağılı.

Saxlaya bilməzsə bir kəs qəzəbin,
çəkəcək bir zaman onun əzabın.

Qanunu şah bilən Allahı görər,
padişah adilsə, qanunu bilər.

Bir millət istərsə qüdrətli dövlət,
gərək ki, eyləsin qanuna hörmət.

Arzunu gərəkdir gətirmək dilə,
qəfəsdə saxlasan, dönəcək külə.

Ey oğul! Qapanma qaranlığa, get addım-addım,
Bil ki, dayansan, getməzsən, sönər həyatın.

Ey oğul! Gördüyün işlərdə ixləslı ol sən,
insafı heç zaman vermə əlindən.

Səvabın - sərmayən axırət üçün,
çox səvab eyləyib o günü düşün.

Səvab qazandırılar insana rəhmət,
rəhmət qazandırılar insana cənnət.

Ömür bir yoldur ki, gedəsən gərək,
o yolu getməli hamı insan tək.

Ey oğul! Nankorlar mənən kordur,
onlar nə Allahın etdiklərini görərlər, nə də bəndənin.

Yaltaqlıq edəndə şəxsiyyət olmaz,
etdiyi əməldən halı pozulmaz.

Əsəblərinə hakim olmayanlar,
qəzəblərinə şərait yaradanlardı.

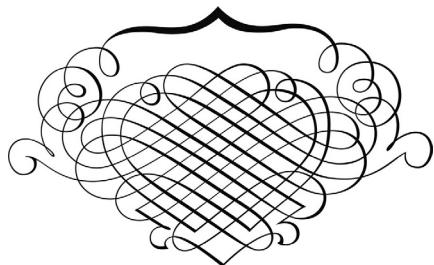
Bel bağlama sən namərdə,
salar səni hər an dərdə.

Həyatın qayəsi iki günlükdür,
birisi saf ikən, biri çürükdür,
Saf sənin xeyirin, çürük şərindir,
hər günə qarşılıq sənin səbrindir.

Zamanın oxunu fırlatma geri,
həyata nikbin bax, irəli yeri.

İnsan kainatın bir zərrəsidir,
özünü dərk etsə onun bəsidir.

Günahkar bir oğlan baxıb fərata,
Ağamız Hüseyni saldı tez yada.
Məzəmmət eylədi fərat suyunu,
Çün Abbas itirmiş burda qolunu.

Şeirlər

Yaxşılıq yamana qalmaz

Rəzalət dünyada baş alıb gedir,
Yaxşilar yamana düşübdü əsir
Böhtan ayaq tutur, yalan yeriyir,
De, necə dözürsən bu hala, dünya?

Çoxalıb müf yeyən, çoxalıb harın,
Daha yalan vədlər doydurmur qarın.
Tekcə adı qalıb dostun, ilqarın,
De, necə dözürsən bu hala, dünya?

Əsl dostlar dar gündəndə tanınar,
Yaman gündə yaxşıyla pis ayrılır.
Görürsən ki, əldən gedir namus, ar,
De, necə dözürsən bu hala, dünya?

Yaxşılıq pul ilə ölçülür indi,
Yalandan çox andlar içilir indi.
Ölməmiş, kəfənlər biçilir indi,
De, necə dözürsən bu hala, dünya?

Doğru söz büdrəyər, yalan dağ aşar,
Yalançılar doğru sözdən qamaşar.
Kasıblığa nə ad versən, yaraşar,
De, necə dözürsən bu hala, dünya?

Dilimə yalan söz gəlməyib qəti,
Tekcə Alah bilir hər həqiqəti.
Diri-diri yandırırlar ümməti,
De, necə dözürsən bu hala, dünya?

1994

Qardaş-bacılar

Məni incitməyir ağrı-acılar,
Tanrı, bağladığın bir gün də açar.
Qalmışam yol üstə çarəsiz, naçar
Bir iləm baharsız, qardaş-bacılar.

Mərdi qova-qova namərd eylədiz,
Adımı dillərdə bədnam eylədiz.
Məni özünüzə siz dərd eylədiz,
Bir gün utanarsız, qardaş-bacılar.

Sizə iman versə sizi Yaradan,
Bir gün seçərsiniz ağı-qaradan,
Bezdım vurdüğünüz ağır yaradan,
Yeqin utanarsız, qardaş-bacılar.

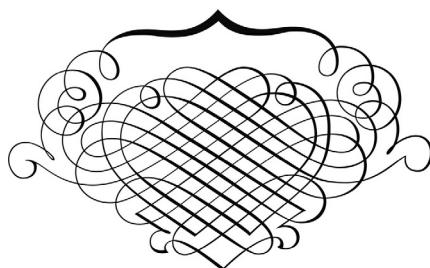
Necə göz yumdunuz bu haqsızlığa,
Diddilər qəldbimi beş-altı dığa,
Nə haqqə baxdilar, nə də Allaha,
Barı siz baxaydız, qardaş-bacılar.

Hanı yer üzündə ədalət, hanı?
Satıblar qəpiyə dini-imanı.
Saldız xəstəliyə qoca atanı,
Bir insaf eyləyin, qardaş-bacılar.

Ümidim qalmayıb daha sabaha,
Görən kim daş atdı bu güllü bağa?
Onu tapşırıram qadir Allaha,
Təki, siz sağ olun, qardaş-bacılар.

Dartıb bu dünyadan qoparın məni,
Uzaq uledzlara aparın məni.
Qərib diyarlarda axtarın məni,
Təki, siz sağ olun, qardaş-bacılар.

Duysanız ağrısın kədərin, qəmin,
Yığışışb mən gedən limana gəlin.
Gözləyin yolunu gedən gəminin,
Təki, siz sağ olun, qardaş-bacılар.

Bu baharda

İlk şeirim

Yamacları dilə gəlsin, düzü gülsün,
Gözlərinə fərəh dolsun, üzü gülsün.
Təbiətin sevincindən gözü gülsün,
Şairlərin təbi coşsun bu baharda.

Üzü gülsün neçə-neçə gəlinlərin,
Çiçəklənmiş fidan, qönçə gəlinlərin.
Laləyanaq, beli incə gəlinlərin,
Üzlərinə sevinc dolsun bu baharda.

Nakam eşqdən ürəklərdə köz qalmasın,
Ürəklərdə deyilməmiş söz qalmasın.
Xəyanətdən könüllərdə iz qalmasın,
Səadətin izi qalsın bu baharda.

Ağrin alım qananların, duyanların,
Qədrin bilek bu çağların, bu anların.
Həsrət çekib, arzusunda olanların,
Deyirəm ki, toyu olsun bu baharda!

02.04.1981

Müharibə ağrısı

*Alman faşizmi üzərində qələbəsinin
40 illiyinə həsr olunur*

Qırx il keçsə də artıq
O dəhşətli günlərdən,
Yarası sağalmamış,
Hələ xalqın qəlbindən.

Neçə-neçə ana var,
Yollarda gözü qalan.
Neçə-neçə övlad var,
Atasız dözüb qalan.

Baxıb şəkillərinə
Təsəlli tapır onlar.
Şəhid övladlarını,
Xatırlayarlar onlar.

Bax, öündən keçdiyim,
Neçə adsız məzar var,
Qadalı döyüşlərdən,
Bizə qalmış yadigar.

Onlar Vətən yolunda,
Tökmüş o pak qanını,
Parlaq gələcək üçün,
Fəda etmiş canını.

Bax, burada uyuyur,
Neçə mətin insanlar.
Vətəninə azadlıq,
Bəxş eyləyən insanlar.

Bu gün bu məzarlara
Çiçək, əklik qoyanlar.
Onların sayesində
Yaşayırlar bəxtiyar.

Çoxu aramızdadır
Qazılər, veteranlar.
Bizlərə nümunədir
Bizə örnəkdi onlar.

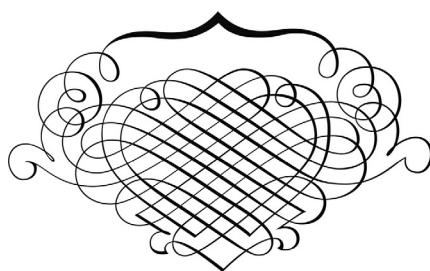
Əllərində əsası
Neçə qoca əllillər,
Faşizmin zülümündən
söyləyirlər dəlillər.

Bu gün də nümayişə
Şahintək çıxıb onlar,
Döşlərində parlayır
Neçə orden-medalar.

Əllərdə şüarları
Mətin addımlayırlar.
Azadlıq nəğməsini
Birgə oxuyur onlar.

Bizlərə ilham verir
onların məğrur səsi,
Sözlərindən duyulur
İgidliyin nəfəsi.

Əllərdə bayraq edək,
Gəlin sülhün sözünü.
Vətənə dikəmməsin,
Düşmən bir də gözünü.

Dərdini çəkmə dağların

*(Bu şeiri Moskvada yaşayan Kəlbəcərli şair
dostum Nəsib Nəbioğluna iltifat edirəm).*

Dərdini çəkmə dağların,
Dağlar durub, yerindədir,
Ətəkləri yam-yaşıldır,
Bəyaz qarı belindədir.

Dərdini çəkmə dağların,
Sis-dumanı eksik olmaz.
Pərçimlənib, batıb yerə,
Məğrur durub, o, yenilməz.

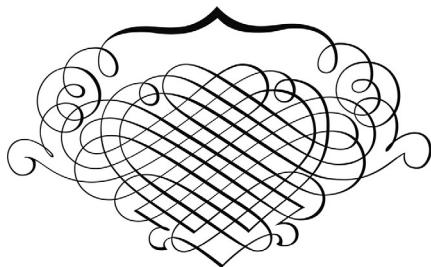
Dərdini çəkmə dağların,
Başı buludlara dəyir.
Yamacları gül-çiçəkli,
Saçır o, dünyaya ətir.

Dərdini çəkmə dağların,
Altında var çox sərvəti.
Ağası tək sahib olub,
Qoruyur dağlar şöhrətin.

Dərdini çəkmə dağların,
O, gözündür bulaqların.
Şırıldayıb axıb gedir,
Yolun gözlər qonaqların.

Dərdini çəkmə dağların,
Xarı bülbül yerindədir.
Getməsək də bizlər ora,
Qartal onun sakinidir.

Dərdini çəkmə dağların,
Qəbul eylə həqiqəti.
Dağlar bir gün azad olar,
Bitirərik bu həsrəti.

Atalar içində piriyydi atam

Dinib, danışmazdı, həlimdən həlim,
Onun yox deməyə gəlməyir dilim.
O, getdi, elə bil qırıldı belim,
Atalar içində piriyydi atam.

Hər şəhər atlaniş işə gedərdi,
Öz sənətin, peşəsini sevərdi.
Üç kəndin baytarı, o həkimiydi,
Atalar içində piriyydi atam.

Xalqın arasında hörməti vardı,
Hər kəsin işinə o yarıyardı,
Gözütox, üzü ağ, tamahı dardı,
Atalar içində piriyydi atam.

«Doxtur Qurban» deyə o çağrırlırdı,
Xəstə heyvan üstə aparılırdı,
İşinə təmənna heç nə almırkı,
Atalar içində piriyydi atam.

Qohum-qonşu nə diləyə gəlirdi,
Atam heç birinə yox da demirdi,
Ehtiyac nəydisə, onu verirdi,
Atalar içində piriyydi atam.

Qohum-qardaş onu sevib-sayardı,
Məclislərdə daim öndə durardı.
Hər vaxt evimizdə qonaq olardı,
Atalar içində piriyydi atam.

Anam tac bilərdi hər vaxt atamı,
Uşaqlar da baxıb sevərdi onu.
Qəbul eləməzdi əyri-yalani,
Atalar içində piriyydi atam.

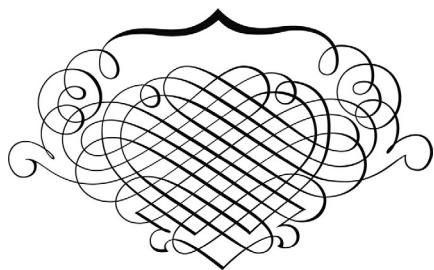
Anamı cavankən atam itirdi,
Təqaüdə çıxıb, Bakıya gəldi,
Ömrünü anamsız sona yetirdi,
Atalar içində piriyydi atam.

Sağ ikən qazandı sevgi, rəhməti,
Günbəgün çoxaldı eldə hörməti.
Hamıya bəlliyydi onun qeyrəti,
Atalar içində piriyydi atam.

Bal arısı

Yaşar bal arısı meşədə-dağda,
Onunçün halaldı yiğdiği bal da,
Qarışmaz o bala bir zərrə haram,
Onu yaradıbdı belə, Yaradan.

İnsana olubdu qida mənbəyi,
Bu işdə arının çoxdu əməyi.
Çoxu şəfa tapıb arı balından,
Hikməti arıya verib Yaradan.

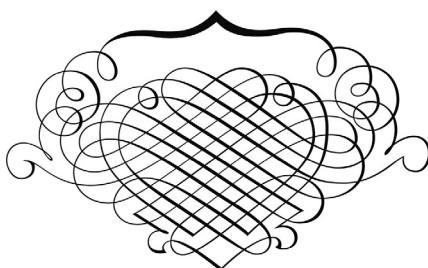

Şah əsər

Şah əsər yaratdı Allah insanı,
Həzm edə bilmədi iblis fətfanı,
O gündən insana müxalif oldu,
Yaradanın dərgahından qovuldu.

Sıxdı ürəyini paxıllıq, həsəd,
Qoydu qarşısına yeni bir məqsəd,
Hər yerdə, hər zaman fəsad yaratdı,
Məsum insanları özünə dartdı.

İnsana Yaradan vermiş silahı,
Şeytanı əyməkçün zikr-bismillahi,
Uyub şeytanlara dalınca gedən,
Bilsin ki, imanı gedəcək əldən.

Taleh

Taleyim daşa tuş gəlib,
Baharım qısa tuş gəlib,
Gözlərim yaşa tuş gəlib,
Ürəyim dərddən ağlayır.

Bu gün deyil, dünən deyil,
Dindirməsən dinən deyil,
Göz yaşlarım sönən deyil,
Ürəyim dərddən ağlayır.

Boy buxunum mərd biçimdə,
Qəm-kədərim hər biçimdə,
Yeyir məni dərd içimdə,
Ürəyim dərddən ağlayır.

Haqsızlığa dözmək olmur,
Görən zaman qanım donur,
Qananlara tənə olur,
Ürəyim dərddən ağlayır.

Haqsızlığın sonu varmı?
Ayan qanın canı varmı?
Göz yaşımlın sonu varmı?
Ürəyim dərddən ağlayır!

**Dünya nə sənin,
nə də mənimdi**

Həyata baxıram, nələr çəkirəm,
Dünyaya baxıram, qəhər çəkirəm,
Yaxşını yamandan seçə bilmirəm,
Heç kəs deməsin ki, dünya mənimdi.

Dünya belə gəlib, belə gedəcək,
Həyatın məhvəri dövr eyləyəcək.
Yaxşı da, yaman da bir gün öləcək,
Heç kəs deməsin ki, dünya mənimdi.

Dünya belə gəlib, belə gedəcək,
Onu necə tutsan, elə gedəcək,
Saxlaya bilməzsən, dövr eyləyəcək,
Heç kəs deməsin ki, dünya mənimdi.

Dünya nə sənindi, nə də mənimdi,
Dünya bu dünyani xəlq edənindi,
Dünya dəyərini bilənlərindi,
Heç kəs deməsin ki, dünya mənimdi.

Vətən təəssübkeşləri

Mərd oğul yapışar çətin peşədən,
Xəbərdar olarlar hər təhlükədən,
Qoruyar milləti yağı düşməndən,
Narahat olmağa bir nədən yoxdu.

Daim tədbirlidir, qoy düşmən bilsin,
Gecəsi-gündüzü yoxdu bu işin,
Çəkərlər hər zaman Vətən təsibin,
Narahat olmağa bir nədən yoxdu.

Qaldırıdı dövlətin uca bayrağın,
Bu zirvə söndürdü düşmən ocağın,
Millət artıq olsun əmin-arxayın,
Narahat olmağa bir nədən yoxdu.

Halal olsun bu dövləti qurana,
Ayiq-sayıq keşiyində durana,
Heydər kimi bir ustadı olana,
Narahat olmağa bir nədən yoxdu.

Halal süfrəli toy

(satira)

Bir toya getmişdim, halal süfrəli,
Çoxları dedilər toy edən dəli,
Bəs hanı süfrənin şahı-gözəli,
Heç onsuz olarmı bu toy məzəli.

İçəndi bu toyun yüzdə-doxsanı,
Bəs onda süfrədə zəhrimər hanı?
Neynirik süfrədə pendir-salatı,
Kişinin içkisiz varmı həyatı?!

Toy edən dalınca gileyləndilər,
Kişi simicləşib yəqin dedilər,
Qarsonu çağırıb pul da verdilər,
Get bardan mey gətir, bizə dedilər.

Qarson pulu alıb çıxdı aradan,
Tez meyi gətirdi çöldəki bardan,
Bu süfrə halaldı, onlarsa nadan,
Hifz etsin onları Uca Yaradan.

İçki etketində Petrov-Smirnov,
Ancaq nə faydası, içən Zülümov,
Əgər içkidirse müsəlman dərdi,
De, onun varmidır İvandan fərqi?!

Ana

Əzab-əziyyətlə övlad böyüdün,
Xeyrini-bəhrini görmədin, ana.
İstədin toyunda açasan qanad,
Arzu, istəyinə yetmədin, ana.

Deyirdin oğlumu oxudacağam,
Onu şad-firavan yaşadacağam.
Sonra da layiqli qız alacağam,
Bu da sənə qismət olmadı, ana.

Əsgər gedən zaman qurbanlıq kəsдин,
Lalə yarpağıtək üstündə əsдин.
Oğulsuz ölməyə nə tez tələsдин,
Əsgərdən gəlməyin görmədin, ana.

Mən kimə sığınım, mən gedim hara?
Sənsiz elə bil ki, düşmüşəm dara.
Cavnkən qəlbimə vurdun sən yara,
Niyə əhdə peyman etmədin, ana?

Kaş, mən uşaq olaydım...

Kaş, mən uşaq olaydım,
Anam da sağ olaydı,
Tumarlayıb telimi,
Oxşayayıdı əlimi.
Kaş, anam sağ olaydı.
Mənə layla çalaydı.

Danışaydım, güləydim,
Sevincimi böleydim.
Hər gün evə gələndə,
Əllərini öpəydim,
Kaş, anam sağ olaydı.
Mənə layla çalaydı.

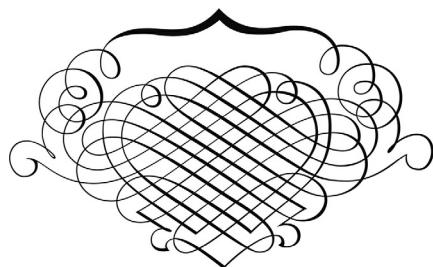
Günəş olub saçaydım,
Ulduzlara qaçaydım,
Anam qolun açanda,
Qucağına uçaydım,
Kaş, anam sağ olaydı.
Mənə layla çalaydı.

Qəlblə görən kor

Bir gün kor əlində gedirdi fənər,
Kənardan baxanlar ona güldülər,
Dedilər, korsansa fənər nəyinə,
Əziyyət verirsən özün-özünə.

Kor dedi: -Qorxmuram əsla özümdən,
Kor mənəm, amma ki, qorxuram sizdən,
Gözünüz var ikən yolu azarsız,
Məni yol üstündə tapdalayarsız.

Yolları görürəm qəlb gözlərimlə,
Addımı atıram səbr, dözümlə.
Gözləri görse də çox qəlbini korlar,
Ətrafa daha çox ziyan vururlar.

Hünərdənmi düşmüsən

Telman Əbil oğluna iltifat olunur

Şir əlindən ov alardım, o hünərdən olmuşam,
O qüdrətdən, o izzətdən, o təpərdən olmuşam.
Gövhər qaşlı bir üzükdüm o gövhərdən olmuşam,
Məni şahlıq məqamından yaman saldı qocalıq.

At belində qol-qanadım yel kimi əsirdi mənim,
Baxışlarım buludlardan şəh çəkib içirdi mənim,
Qan düşəndə qan bağlardım, sözlərim keçirdi mənim,
Məni şahlıq məqamından yaman saldı qocalıq.

Yatağında yorğan-döşək olub həmişə həmdəmim,
Vuran-tutan Telman hanı, süsləşibdi qol-bədənim.
Daha artıq dada yetmir, nə bir dostum, nə həmdəmim,
Məni şahlıq məqamından yaman saldı qocalıq.

Əlac etmir nə bir həkim, nə də loğman dərdlərimə,
Hər gün min yol baş əyirəm Tanrı verən qədərimə.
Əydi məni xar öündə, damğa vurdu hər yerimə,
Məni şahlıq məqamından yaman saldı qocalıq.

Bir bacım varıydı

*Vaxtsız dünyadan köçən bacım
Zərnışana iltifat edirəm*

Bir bacım var idı, su sonası tək,
Həyalı, ismətli, bir az da ürkək
Onu alıb bizdən apardı fələk,
Yerində bir yiğim xatırə qaldı

Bacı-qardaşların sevimplisiydi,
Atamın bənzəri, sakit biriydi,
Həmi gözəl anaydı, həm ziyalıydı,
Bütün əziyyəti boş yerə qaldı.

Yenimil kəndində o dərs deyirdi,
Uşaqlar da onu çox isteyirdi,
Üzdə gülüb, içində qəm yeyirdi,
Bütün əzabları kimlərə qaldı?!

Bacımdan beş ovlad qaldı yadigar,
Vətənə layiqli övlad oldular.
Silindi qəlblərdən intizar, qübar,
Bütün yamanlıqlar kədərə qaldı.

Övladlar böyüüb həyat qurdular,
Özlərinə yeni yuva saldılar.
Həyatdan kamını geri aldılar,
Olub o keçənlər hədərə qaldı.

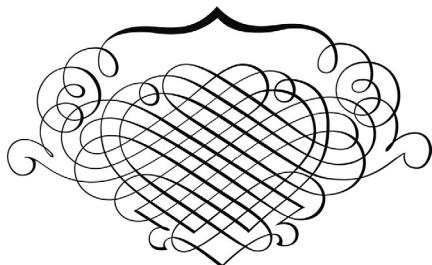
Demə fələyin də varmış tövhəsi,
Qardaşı İlhamə bir təsəllisi,
Daşıyıır Zərnışan adın nəvəsi.
İş gəlib axırda hünərə qaldı.

Kaş, bu bahar yaylaqlara gedəydim

Qəlbimdə sevincim, eşq-məhəbbətim,
Qüdrətim dözümüm həm, dəyanətim,
Görən bitəcəkmi bir gün həsrətim,
Mən də çıxıb o dağlara gedəydim.

Darıxmişam, dözümüm yox, tabım yox,
Əl tutası kəndirim yox, sapım yox.
Baş vurası, üz tutası qapım yox,
Elat küylü oylaqlara gedəydim.

Dünyadan əlimi üzmüşəm, Allah,
Dəndləri sinəmə düzmişəm, Allah.
Bu qədər saxlanıb dözmüşəm, Allah,
Durna gözlü bulaqlara gedəydim.

Bayatı

Əziziyəm ağlaram,
Gecə-gündüz ağlaram,
Atam, anam gəlməsə,
Sinəmə dağ bağlaram.

Əziziyəm yanasan,
Fələk, səni yanasan!
Aldın ata-anamı,
Səni ağlar qalasan.

Əziziyəm oyan gəl,
Anam, nənəm oyan, gəl,
Atam köçdü dünyadan,
Dayanma, tez oyan gəl.

Əziziyəm de gəlsin,
Atam, anam de, gəlsin.
Övladı həcdən gəlib,
Ona qurban kim kəssin?

2004-cü il

Ağsaqqal dilənci

Qışın oğlan çağrı, yanvar ayında,
Şəhər mərkəzində metro başında,
Ağarmış saçları ahıl yaşında,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Büzükmüş, soyuqdan durmuşdu tində,
Əlləri titrəyir, papaq əlində,
Taqət qalmamışdı yorğun dizində
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Onun hər haləti üzündən bəlli,
Təbiət gizlətmiş üzündə sırrı.
Əvvəli izzətli, köklü, təməlli,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Sakitcə bir küncdə susub dayanmış,
Gözündə ümidiş saralıb-solmuş.
Keçənlər atırdı beş-altı quruş,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Bir nəfər kükreyib dedi qəfildən:-
Niyə bir iş tapıb sən işləmirsən?
Ağsaqqal hönkürüb ağladı birdən,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Dedi: -Düz deyirsən, əziz qardaşım,
Əlim iş tutmayırla, ağarıb başım.
Nə oğlum əl atır, nə də qardaşım,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Mənim də keçmişdə iş-güçüm vardı,
Arvad-uşaq məni xoş qarşılardı.
Fələk o günləri yiğib apardı,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Hər gün dayanıban metro başında,
Çörək dilənirəm ahıl yaşımda,
Qovrulub qalmışam qəm yaddaşımda,
Ağsaqqal atanı dilənən gördüm.

Qoca söylədi ki, bezmişəm daha,
Ümidim qalıbdı qadir Allaha.
Gündə gözləyirəm ölüm mələyin,
Allahım, çin olsun mənim diləyim.

Sən məni üzmə gəl, Allah eşqinə

Qəm-qüssə dolubdu yenə içimə,
Kədərin yağışı hopmuş üzümə.
Küsgündü sevgilim, baxmır üzümə,
Kaş, məni üzməyə Allah eşqinə.

Ömür yaxınlaşır, çıxam səfərə,
Nə gərek qalıb ki, qəmə-kədərə?!
Sevirəm desəydi, yenə bir kərə,
Kaş, məni üzməyə Allah eşqinə.

Həyatdan almışam arzu-kamımı,
Xoşbəxtlik çox döyüb mənim qapımı,
Bir də qaytaralar əzəl çağımı,
Kaş, məni üzməyə Allah eşqinə.

Gəlib yetişmişəm mən ahıl yaşa,
Övladlar yetirib çatdırırdım başa,
Sevgim tükənməzdir, o baxmaz yaşa,
Kaş, məni üzməyə Allah eşqinə.

Həyat bir səhnədir, bizsə tamaşa,
Burda çox arzular toxunur daşa,
Mənim bu eşqimi yazın yaddaşa,
Kaş, məni üzməyə Allah eşqinə.

İlhamı bu dərddən qopar, sevgilim,
Alıb keçmişinə apar, sevgilim.
Sənsiz dəndlər məni tapar, sevgilim,
Kaş, məni üzməyə Allah eşqinə.

Təzə il

Hər kəsin qapısın döysün təzə il,
İnan ki, çoxuna bu nəsib deyil.
Bir iz buraxdınsa sən keçən ildə,
Bil ki, yaşayırsan hər gələn ildə.

Ötdükcə ömürdən həftələr-illər,
Dəyişir donunu bir-bir fəsillər,
Bir bina tikdinsə sən keçən ildə,
Bil ki, yaşayırsan hər gələn ildə.

Durna kimi ötən hər təzə ilin,
Arzuzusu böyükdü, kədəri dərin.
Halal qazandınsa sən keçən ildə,
Bil ki, yaşayırsan hər gələn ildə.

Ömrünü bürüyen bu təzə ilin,
Qarından qorxmasın qabarlı əlin,
Sevdin-sevildinsə sən keçən ildə,
Bil ki, yaşayırsan hər gələn ildə.

Bayramın mübarək, sənətkar dostum,
Səninlə fəxr edir bu ana yurdum,
Hər nə yaratdınsa sən keçən ildə,
Bil ki, yaşayırsan hər gələn ildə.

1984-cü il

Qadınlar günü

Hər il bayram edir ellər bu günü,
Səkkiz mart beynəlxalq qadınlar günü.
Hədiyyə verəndə gülü-çiçəyi,
Sevincdən atlanar qadın ürəyi.

Sevinir-şadlanır ana-bacılar,
Bir an unudulur ağrı-acılar,
Bayram libasında süfrə açılar,
Hər evə bəzəkdir bizim qadınlar.

Bu şadlıq, bu sevinc yaraşır sizə,
Hər bir zinət vermiş Yaradan sizə,
Qeyrətə, namusa, iradənizə,
Alqışlar deyilir, bizim qadınlar.

Sizdə bir nəvaziş, bir mərhəmət var,
Sizin laylanızla yatar balalar,
Elə bil körpəni ovsunlayırlar,
Nə yaxşı variymış bizim qadınlar.

Ey bahar çöhrəli, əziz qadınlar,
Xoşbəxt keçirəsiz neçə bayramlar.
Bütün kişilərdən bir təvəqqəm var:
Hörmətə layiqdir bizim qadınlar.

1985-ci il

Sevdaya düşdüm

Gənclik xatirələri

Elə bil saldılar məni bəlaya,
Yaman düşdüm gözlənilməz sevdaya,
Nə gecəm var mənim, nə də gündüzüm,
Açılmır bənizim, gülmeyir üzüm.

İçimdə gizlicə sevirəm onu,
Görən bitəcəkmi həsrətin sonu?!
Yaxınlıq eyləsəm, düzəlsə aram,
Sevsə, qarşısında aciz qalmaram.

Bəlkə könül vermiş bir özgəsinə,
Necə keçim başqasının yerinə?
Kimsə vurulsa da gözəlliynə,
Mən aşiq olmuşam sadəliyinə.

Bir fırsat axtarıb məktub da verdim,
Verəndə özümü yaman itirdim,
Gözlədim məktubdan cavab gəlmədi,
Demə, nişanlıymış, sonralar bildim.

Göz gördüğün istər, könül sevdiyin,
Nişanlı olduğun mən hardan bilim?
Nitqim də kəsildi, tutuldu dilim,
Demə özgəninmiş mənim sevdiyim.

1981

Xəta mənim, günah mənim

Biləmmədim mən həyatın qədrini,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.
Oxşamadım bir sevənin qəlbini,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.

Tutammadım bu həyatın nəbzini,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.
Hər yetənə söyləmişəm sırrimi,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.

Yalan dünya, ağartmışam telimi,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.
Haqsız gördüm, saxlamadım dilimi,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.

Mən dərdliyəm, itirmişəm elimi,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.
Əkib gəldim, dərməmişəm gülümü,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.

Öz içimdə tanımadım düşməni,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.
Biz beləyik, sən də başa düş məni,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.

İtirmişəm neçə igid-mərdimi,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.
Kimə deyim bu həsrəti, dərdimi,
Xəta mənim, günah mənim, səhv mənim.

Özün bizə yar ol, Allah!

Fələstinli müsəlman qardaşlarımı ithaf olunur

Fələstinim - ağlar gözüm,
Bu dəndlərə necə dözüm,
Özün bizə yar ol, Allah!

İnsanlar ölürlər qəhrindən,
Köçür Qazzə şəhərindən.
Bura bizim əzəl Vətən,
Özün bizə yar ol, Allah!

Qan uddurur düşmən bizə,
Od çıləyir gözümüzə
Dünya baxmir sözümüzə,
Özün bizə yar ol, Allah!

Başımıza kül olubdur,
Yurd-yuvamız dağılıbdır,
Körpələr ağlar qalıbdır,
Özün bizə yar ol, Allah!

Dua eyləyir qocalar,
Analar fəryad qoparar,
Qırılır körpə balalar,
Özün bizə yar ol, Allah!

Xaçpərəstə arxalanıb
Yəhudü bərk silahlanıb,
Fələstinsə yalqız qalıb,
Özün bizə yar ol, Allah!

Haqq-ədalət tapdalanıb,
Vicdan, qeyrət odda yanıb.
Hər yerdən sərhəd bağlanıb,
Özün bizə yar ol, Allah!

Əlimizdə yoxdu silah,
Kömək olsun bizə Allah,
Günlərimiz qara hər vaxt,
Özün bizə yar ol, Allah!

Yaxın qoymur yardımçıları,
Qarət edir adamları,
Kəsib Qazzənin yolların,
Özün bizə yar ol, Allah!

Fələstinim ağlar gözüm,
Öz içimdə yandı sözüm.
Belə getsə yoxdu çözüm,
Özün bizə yar ol, Allah!

Bize yeni iman gəlib

(satira)

İman gəlib bize zaval,
Təqdimatda zurna, qaval,
Xutbədə şəkil çəkdirir,
Şeytana papiş tikdirir.

Haqq-batıldən danışır o,
Haqq-imanla yarışır o,
Yan-yörəsi gic-sərsəri,
Bize verir öyüdləri.

Neçə məscid dəyişibdir,
Axır bize ilişibdir,
Zənglə gəlir tərəfdarı,
Hifz etsin Allah onları.

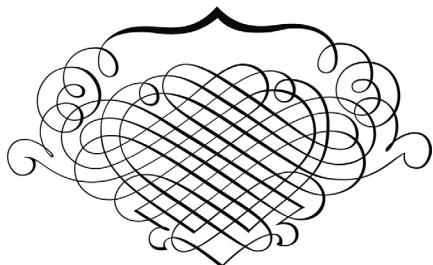
Əldə gəzir fərmaişı,
Məscidlə yox onun işi.
Hazırı nazir olubdur,
Torbası boş oturubdu.

Fürsəti verməyir bada,
İş gorəni salmır yada,
Hələ bir az var payızıa,
Qarnımız tox boş avaza.

Belələri çox gəlibdir,
Əl-ətəyi düz gedibdir.
Yenə gəlsin zurna qaval,
Münafiqlər el sallayar.

Bu iş hələ uzanacaq,
Səbr edənlər qazanacaq,
Haqsızlıqdan bezar oldum,
Axır dönüb yazar oldum.

15.03.2014

Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!

Yurdumuzu yağı düşmən taladı,
Qəlbimizi oda-közə qaladı,
Millətimi al-qanına boyadı,
Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!

Anaların göz yaşını silən yox,
Dərdlərimi, niskilimi bilən yox,
O dağlara bir gedən yox, gələn yox,
Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!

Yurd-yuvamı azad etsin igidlər,
Oğlum, qızım bu diyara ol sıpər!
Haqsızlığa bir çəpər ol, sinə gər,
Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!

Ürəyində ölməz həvəs dağların,
Tükənibdi səbri, tələs, dağların,
Bir də verək səsinə səs dağların,
Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!

Hacı İlham, inamını itirmə,
Bir az tələs, zamanını itirmə,
Eli səslə, gümanını itirmə,
Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!

Ney naləsi

Ney çalırdı, inləyirdi,
Öz-özünə o deyirdi:
Bir gün mən də qamış idim,
Qamışlıqda yatmış idim.

Kəsib, məni götürdülər,
Köksümün üstün dəldilər,
Ney qoyuldu mənim adım,
Qalxdı göyə ah-fəryadım.

İndi nəfəs toxunduqca,
Ötən günləri anıram.
Öz içimdə inildəyib,
İçin-için ağlayıram.

Qamışlıq olub Vətənim,
Əsla bitməz qəm-kədərim,
Oldum əllərdə oyuncaq,
Dərdi çekən bilər ancaq.

15.05.2014

Əl çatmayan yurd yerimiz

Nadanlar saldı oyuna,
Həsrət qaldım mən qoynuna
Gələ bilmirəm hayına,
And yerimiz, yurd yerimiz.

Pərən-pərən olub elim,
Çox uzağam, çatmır əlim,
Yada düşdün, yandı dilim,
And yerimiz, yurd yerimiz.

Quzuların mələşməsi,
Bulaqların zümzüməsi,
Yadımdadı tütək səsi,
And yerimiz, yurd yerimiz.

Köksü dolu lalə yaylaq,
Gül gölündən tala yaylaq,
Sinəmdə bax xala, yaylaq,
And yerimiz, yurd yerimiz.

İşgal olubdu elimiz,
Açılmayıır ürəyimiz.
Hanı ölen adətimiz...
And yerimiz, yurd yerimiz.

Qoy sənin olsun

Mən sevmişəm halallığı, zəhməti,
Halallığa Rəbbim verib qiyməti,
Dünyanın sərvəti şanı-şöhrəti,
Nəyimə gərəkdir, qoy sənin olsun.

Çoxları qaçarlar sərvət dalınca,
Hər şeyin itirir o varlanınca,
Əgər haramdırsa qızıldan xonça,
Nəyimə gərəkdir, qoy sənin olsun.

Sərvəti yiğdınsa, xərclənə gərək,
Xeyirə xərcləsən olarsan xoşbəxt.
Sümicilik eyləyib yapışsan bərk-bərk,
Nəyimə gərəkdir, qoy sənin olsun.

Sərvəti olanlar özü tək yesə,
Əlsizi, yetimi sevindirməsə,
Bir fəqir ocağın isindirməsə,
Nəyimə gərəkdir, qoy sənin olsun.

12.07.2014

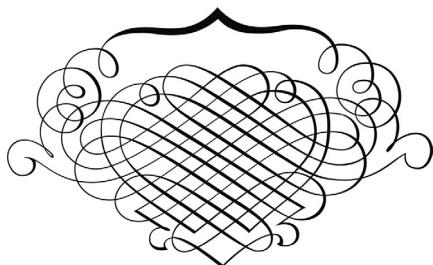
İndi haqqa qovuşmuşam

Neçə illər yol gəlmışəm,
Ahil çağşa yetişmişəm,
hey axtardım ədaləti,
Axır seçdim şəriəti.

Nəfsimə hakim olmuşam,
Halal ruzi qazanmışam,
Seçdim halalı haramdan,
Məsləhətçim oldu Quran.

Haqqa biganə qalmadım,
Şeytana heç aldanmadım,
İndi haqqa qovuşmuşam,
Allahın qulu olmuşam.

23.07.2014

Bizim əsgər

Bizim əsgər mətin əsgər,
Sinəsini etmiş sıpər,
Düşmənlərə göz dağıdır,
Qürur yeri bayraqıdır.

Düşmənlərlə üz-üzədir,
Hər baxışı bir nizədir.
Döyüşməkçün macal gəzir,
Hünərlidir bizim əsgər.

Neçə əsgər şəhid olub,
Əsgərimin səbri dolub,
Başdanbaşa silahlanıb,
Hazır durub bizim əsgər.

Yurdumuzda gəzir dığa,
Dözmək olmur haqsızlığa.
Hükum olsa Qarabağa,
Alacaqdır bizim əsgər.

Varsa İlham komandanı,
Erməninin getdi qanı,
Nə Qarabağ, İrəvanı,
Alacaqdır bizim əsgər.

15.08.2014

Muğam

Qəlblərə yol tapdı muğam,
Başa düşməz onu avam,
Sinələrdə çalar tarım,
Ritmini tutar qavalım.

Kamançanın iniltisi,
Sanki bir ana naləsi,
Tarın həlim, gözəl səsi,
Sehirləyər hər bir kəsi.

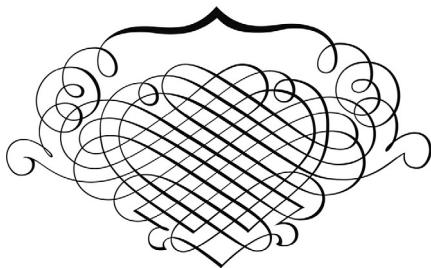
Dinlədikcə qədim muğam,
Sanki layla çalır anam,
Xanəndənin xoş avazı,
Söylər «Bayatı-siraz»ı.

Sabir desə «Bəstə-nigar»ı,
Göydə quşlar qanad salar.
Xan oxuyanda «Heyratı»ı,
Seyr edirsən kainatı.

Eşitsən «Yetim-segah»ı,
Duyacaqsan həmən ahı,
Tutulacaq bir pənahı,
Xatırladər o Allahı.

Segahımın zili-bəmi,
Aparacaq dərdi-qəmi,
Oxuyan olsa «Dilkəş»i,
Xatırlarsan sən keçmiş.

Yataqda olarsa xəstə,
Sağaldar onu şikəstə,
Muğamımınvardı dəsti,
Öyünməyə bizə bəsdi.

Qarabağım - dərdim mənim...

Azərbaycan - yurdum mənim,
Həm ocağım, odum mənim.
Qarabağdı dərdim mənim,
Qoy yatanlar oyansınlar.

Görən bitərmi həsrətim,
Talanıbdı mal-sərvətim.
Döyüşməyə var qeyrətim,
Qoy yatanlar oyansınlar.

Qalmışam isti aranda,
Xeyallarım qalib orda.
Getməliyik bu baharda,
Qoy yatanlar oyansınlar.

Təsəllim olubdu səbir,
Hərdən ağlamağım gəlir,
Qazılmamış mənə qəbir,
Qoy yatanlar oyansınlar.

13.08.2014

Canım-gözüm Beyləqanım

O yurdda ki, doğulmuşam,
Nə dağı var, nə bulağı,
Qovurucu günəş altda,
Becərir insan torpağı,
Torpağında bərəkət var,
İnsanında hərəkət var,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Uşaqlığım keçib orda,
Gəzər dostlar xəyalımda,
Rahat olsam da şəhərdə,
İstəyirəm gedim kəndə,
Orda qalıb xatırələr,
Xatırəylə dolu səhər,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Qoyun-quzu otarardıq,
Qışa odun toplayardıq,
Baxma hələ uşaq idik,
Biz də pambığa gedərdik,
Heç baxmazdıq çətinliyə,
Can atardıq mətinliyə,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Boldu taxıl zəmiləri,
Boy-boy üzüm cərgələri,
Bostanlarda qovun-qarpız,
Quzu kimi yatışardı,
Doyunca hər kəs yeyərdi,
Satılıanca satılardı,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Qəsəbənin adı «Bahar»,
Xoşbəxt idik biz uşaqlar,
O kənddə bir qəhrəman var,
Pambıqçıydı - adı Sərdar,
Atam hörmətli kişiydi,
Üç kəndin baytar həkimiydi,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Yaz gedərdi elat dağa,
Sürülər qalxar yaylağa,
Otlayınca gül-çiçəyi,
Dolub daşardı südləri,
Tutulardı pendir orda,
Saxlanardı motallarda,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Payız gələr elat dağdan,
Pay verərlər pendir-yağdan,
Yeyib motal pendirini,
Duyardıq biz dağ iyini,
Qurut saxlanardı qışa,
Qiş düşərdi xəngəl işə,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Qonşuda bir kənd vardı,
Adı «Dünyamallar»dı,
İki kəndin arasında,
Dəyirman arxı axardı,
Ora çimməyə gedərdik,
Çoxlu böyürtkən yeyərdik,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Həmən arxin o tayında,
Varlı «Soltanbud» meşəsi,
Qarşısında bir cüt əkiz,
Hündür «Soltanbud» təpəsi,
Çox rəvayət söylənərdi,
Tarixiysə çox qədimdi,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Qədim şəhərdi Beyləqan,
Keçmiş ordan necə xaqan,
Bir tarixdi «Örənqala»,
Qan uddurmuş monqollara
Neçə ərən şəhid olmuş,
Sonda qala uçurulmuş,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Ucsuz-bucaqsız «Haramı»,
Susuz qoyardı adamı,
Bitər orda çayır-yovşan,
Ovlayardıq tülkü, dovşan,
Vardı göbələk-dombalan,
Gedim, gərək onu yiğam,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Müqəddəs bir ocağı var,
Orda Peyğəmbər uyuyar,
Dörd kərə ölüb, dirilmiş,
Adı isə Cərcizmiş,
And yerimiz Həzrət Abbas,
And içən, yalan danışmaz,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Orda qalıb anam qəbri,
Alıb məni onun dərdi.
Yuxuma girib incimış,
Çünki orda qəribəmiş,
Boş qalmayıb ocağımız,
Orda yaşayır bacımız,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım.

Keçəydim kaş bir daha mən,
Əlastanın körpüsündən,
Bu körpünün o tayında,
O yurd olmuş mənə Vətən,
Kəsmədim mən ümidiyi,
Axır ki, saldıq körpünü,
Damarımda axan qanım,
Canım-gözüm Beyləqanım!

20.08.2014

Sübh azanı

Hər vaxt məscidlərdən gələndə azan,
Başını qaldırır mömin yaranan.
Hər dəfə bir insan edəndə səcdə,
Xoruzlar ucadan banlar cənnətdə,
Yerdəki xoruzlar səs verər ona,
Təşəkkür edərlər insan oğluna.

Yaradan əmr edər mələklərinə,
Baxsınlar xoruzun əməllərinə,
Xoruzlar nə üçün hay-həşir salır,
Onların sədası göyə ucalır?!
Xoruz cavab verir, uca Yaradan,
Görüncə bəndəni ibadət edən,
Səsimi ucałtdım mən də sevincdən.

Xoruzun sözünü siz eşitdiniz ,
Əzan nədən ötrü, duyub, bildiniz.
Olsa əlinizdə vacib işiniz,
Ondan önemlidir ibadətiniz,
Əzana biganə qalmaz canlılar,
Nədən hələ yatıb bəzi insanlar?

De, harda axtaraq qanun pozanı?

Bazarında düz deyilsə mizanı
Kasıbların bağlanıbsa bazarı
Ocağında qaynamırsa qazanı,
Kimə bel bağlayaq, kimə güvənək?

Məmuru rüşvətxor, rəisi azğın,
Polisi, bağbanı bu güllü bağın.
Kimsə eşitmirsə elin sorağın
Kimə bel bağlayaq, kimə güvənək?

Göydələn tikdirən göylərə səkir,
Kimi zülüm verir, kimisi çəkir.
Pəncərən önündə restoran tikir,
Kimə bel bağlayaq, kimə güvənək?

Toyda süfrəsində min cür təamı,
İsrafi narahat etsə Xudamı,
Bayağı musiqi yorsa insanı,
Kimə bel bağlayaq, kimə güvənək?

Yasda süfrəsində qaysı-bananı,
Fasiq təbliğ edə dini-Qurani,
Məscidində iki fərqli əzani,
Kimə bel bağlayaq, kimə güvənək?

Yorulub, başına alma bəlanı,
Qoruya bilməzsən sənin olanı.
Tək əlac qalıbdı - çağır Xudamı,
Kimə bel bağlayaq, kimə güvənək?

01.09.2014

Qoparar gedər

Əskik olmaz duman dağın başından,
Ağrar saçların ahıl yaşından,
Saralmış yarpağı ağac başından,
Payız küləkləri qoparar gedər.

Bostançıbecərər qarpız-yemişİ,
Yetişmiş olunca artacaq işi,
Keşikçi olarsa namərd birisi,
İçinin yaxşısın qoparar gedər.

Qalın olar yayda palid kölgəsi,
Yatar kölgəsində heyvan sürüsü,
Amma anlamaz ki, naşı birisi,
Gün gələr, qurd-quşa yem olar gedər.

Hamı heyran olar tovuz quşuna,
Məğrur baxışına, xoş duruşuna,
Elə məst olarlar naxışlarına,
Hər yetən bir lələk qoparar gedər.

İnsan öyrənməli həyat sırrını,
Boşuna tükettmə gözəl ömrünü,
Ömür kitabının vərəqlərini,
Fələk gündə birin qoparar gedər.

Ay İlham, güleyli dinib-danışma,
Kükreyib, bir az da həddini aşma.
Dünya gərdişinə çox da qarışma,
Haq deyən dilini qoparar gedər.

02.09.2014

Anasız günlərim

Kaş, yenə yanımıda olaydın, ana,
Qəmli gözlərimə dolaydın, ana.
Alaydın başımı dizlərin üstə,
Bir layla deyəydin yenə ahəstə.

Əsgərə gedəndə sən yola saldın,
Qayıdıb gələndə qəddim qırıldı,
Oxladı sinəmi ölüm xəbərin,
Qırılıb töküldü son ümidlərim.

Qəbrinin üstünə gedib ağladım,
Qırılmış qəlbimi bir də dağladım,
Xalalar təskinlik versə də mənə,
Bu böyük acımı gömdüm qəlbimə.

Toy günümüzdə xeyir-dua vermediñ,
Başqa analartək deyib-gülmədin.
Gözlərim axtardı hər yerdə səni,
Yoxluğun hər zaman göynətdi məni.

Halal qazancımdan sən heç dadmadın,
Sevincli günümə sevinc qatmadın,
Gəlmişəm Quranla qəbrinin üstə,
De, nə diləyin var, anacan, istə.

Bir ana görəndə övlad yanında,
O an canlanırsan xəyallarımda,
Doldura bilmirəm həsrət boşluğun,
Hər zaman görünür sənin yoxluğun.

Haqlı şikayət

(təmsil)

Cinlə şeytan durub söhbət edirdi,
Bu zaman canavar özün yetirdi,
Ordan-burdan söz açıban dindilər,
Bəşər övladından gileyləndilər.

Dedilər, üz tutaq gəlin Allaha,
Haqsızlıq qalmasın artıq sabaha.
Şərtləşib birlikdə dağa qalxdılar,
Şikayət etməkçün göyə baxdılar.

İlk şeytan başladı şikayetinə,
Dedi, rəhm eylə sən, ey Xuda, mənə.
Kim nə pis iş tutsa atır üstümə,
İstəfa verirəm bu gündən yenə.

Cin də bəyan etdi şikayetini,
Düşdüyü bu gülünc vəziyyətini.
Kim nə itirirsə məndən bilirlər,
Yəgın cin apardı onlar deyirlər.

Canavar eşitcək onların sözün,
Dedi, ərz edərəm mən sözün düzün.
Qoyunu-keçini yeyir quzdurlar,
Mən bədbəxt heyvanın üstə atırlar,
Utansın bu işi görən insanlar,
Bilsinlər hamının bir Allahı var.

Qiyamət günü

Qiyamət gününü mən hardan bilim,
Yalan danışarsam, quruyar dilim.
Kim haçan dögular, kim haçan Ölər,
O günü bir yalnız Yaradan bilər.

Götürüb, çalanda İsrafil surun,
Qoyub qaçacaqdır atalar oğlun.
Analar bəhərin qorxudan salar,
Hər kəsin fəryadı göyə ucalar.

Dağlar bir zərrətək uçacaq göydə,
Dəryalar quruyar qorxudan yerdə.
Qalmaz yer üzündə bir bitki, bir can,
Sonunda qalacaq tək bir Yaradan.

Qırx il keçər İsrafilin surundan,
İsrafil surunu çalar yenidən.
Əti sümüyündən ayrılanları,
Toplayıb, can verər uca Yaradan.

Allah kainatı salar düzənə,
Yaranış qayıdar yerli-yerinə.
Yenidən parlayar günəş göylərdə,
Həyat davam edər yenə hər yerdə.

Yenə gəldi mahi-məhərrəm

Yenə gəldi mahi-məhərrəm,
Dünya sanki qara geydi,
Təzələndi köhnə yaram,
Göz yaşlarım selə döndü.

Neçə illər keçsə belə,
Sanki bu gün olmuş kimi,
Gəlir Zeynəbin naləsi,
Hüseynim, vay, şəhid oldu,
Xəyal edib o naləmi,
Ürəyim də xarab oldu.

İllər öncə Peyğəmbərim,
Bilirdi bu müsibəti,
Hüseyni bu işə vadar,
Etdi Allah məhəbbəti.

Babasının ümmətinə,
Gələn dini təhlükədə,
Dözəmmədi haqsızlığa,
Cihad hökmü verdi o da.

Neçə gecə, neçə gündüz,
Kufə səmtinə getdilər.
Bir gün gəlib Kərbəlaya,
Qanlı məkana yetdilər.

Ordu durub qarşısında,
Başqa Şümür İbni-Ziyad,

Abbas gedib izin aldı,
Bir gecəlik ibadətə,
Dua edib Rəbbimizə,
Qovuşmaqçün səadətə.

Göünəş döndü, Axşam oldu,
Hüseyin durub xitab etdi:
Ey qardaşlar! Ey əzizlər,
Bəlkə kimsə düşünür ki,
Biz buraya nədən gəldik,
Nə vəzifə, nə mal-sərvət,
Kimə lazım boş xəyalət.

Hamı bilsin, Quran bize,
İlahidən bir əmanət,
Hər kəs ona xilaf çıxa,
Dinə etmiş o xəyanət.

Mən buraya gəldim ancaq,
Haqqı bərqərar etməyə.
Cihad edib axıradək,
Şəhadətə yetişməyə.

İndi bildiz həqiqəti,
Kim istəyir getsin burdan,
Seçim sizin mən deyirəm,
İncimərəm əsla ondan.

Söndür şamı, gedən-getsin,
Bəlkə kimsə utanacaq.

O kəslər ki, imanlıdır,
mən bilirom ki, qalacaq.

Gedən-getdi, qalan oldu,
Təkcə yetmiş iki nəfər.
Ah, bu nə hal, bu nə halət?!
Ümmətə gəldi cəhalət.

Səhər oldu, çəng başladı,
Şümür kəsdi suyun yolun.
Susuzluqdan körpələrin,
Dil ağızında yanar oldu.

Uşaqlar görcək Abbası,
Kövrələrək ağladılar.
Get, su gətir bizə, əmi,
Deyə onlar yalvardılar.

Abbas görüb bu haləti,
Müsk götürüb suya getdi.
Su doldurub dönən zaman,
Düşmən ona həmlə etdi.

Həmlələri dəf edərək,
Abbas mərdcə döyüşürdü,
Neçə yerdən yaralanıb,
Məhəl qoymur yarasına,
Təkcə müşkü düşünürdü.
Yetişdirsin ağasına.
Sonra vurub qollarını,
Müşkü əlindən saldılar.

Nə dini var, nə imanı,
Qan içəndi bu zalımlar.

Can üstədir, ölür Abbas,
Sinəsində qana baxmır.
Baxışların dikimiş yerə,
Müşkə baxır gözü yalnız.

O kəslər ki, Hüseyn ilə,
Kərbəlada qalmışdır.
Hər biri-bir cəngavədi,
axıradək vuruşdular.

Gecə-gündüz döyüş gedir,
Hüseyn təref az qalmışdı,
Bir neçəsi, şəhid olub,
Səadətə qovuşmuşdu.

Altı aylıq Əli Əsgər,
Hüseynimin qucağında,
Şəhid olub, qan damlayır,
Ox sallanır boğazında.

Hüseyn deyir: -Qəbul eylə,
Bu qurbanı, Allah, məndən!
Yenə olsa yenə verrəm,
Əsla dönməm mən dinimdən.

Dönüb, sonra xitab etdi:
Kimsə yoxmu, kömək edə?!
Səs gəlmədi, tək qalmışdı,

Elə ki, mən tək qalmışam.
Sona qədər vuruşacam,
Nə qədər canımda can var.

Son bir kərə təkbir deyib,
Girdi döyüş meydanına,
Çox vuruşub, çox öldürdü,
Yetişməkçün amalına.

Saplanırdı oxlar ona,
Oxun sayı bilinmirdi,
Sonra atdan düşən oldu,
Taqəti yox, yorulmuşdu.

Bulaşmışdı Hüseyin qana,
Cürət edib yaxınlaşdırır,
Kimsə Peyğəmbər oğluna,
Şümr görüb vəziyyəti,
Qəbul etdi rəzaləti.

Kəsdi Hüseyinin başın,
Qazandı ümmət qarğışın.
Fəda etdi, Hüseyin canın,
Yaşatmaqçın din-islamın.

Yağmalandı xeymələri,
Gəlir uşaq nalələri.
Kəsib şəhid başlarını,
Nizə ucuna taxdilar.
Arvad-uşaq toplayaraq,
Şama əsir apardılar.

Çarəsizəm

Həsrət qaldım, ayrı düşdüm elimdən,
Yağı düşmən zorla aldı əlimdən.
Qarabağım düşmür mənim dilimdən,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

O yurdun yolları açılıydı kaş,
Bitəydi sıxıntı, bitəydi savaş.
Dağlar əsarətdə, mənə yox sirdaş,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

O yurdun insanı pərən-pərəndir,
Qəlblərdə yaralar hələ dərindir.
Bir ümid verəm kaş, dərdini dindir,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

Laləli yaylaqlar darıxb bizsiz,
Ot-ələf içində batıb kəndimiz.
Nə bilim uçubmu, qalıb evimiz?!
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

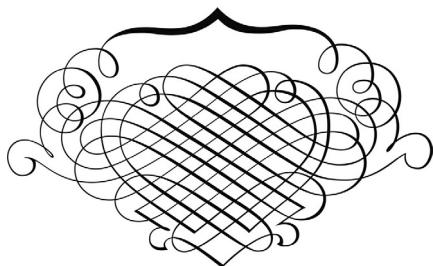
İllərdi əkilmir orda torpağım,
Bəlkə də quruyub əzgilli bağım,
Kaş, görən olaydı, alam sorağın,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

Novruzda çatılmır orda tonqallar,
Tonqallar yerində bitib qanqallar,
Bacadan atılmış daha torbalar,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

Orda məscidlərim səssiz-əzansız,
Qapısın mixlayıb kafir-imansız.
Küsüb məzarlıqlar, qalıb Quransız,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

Kənardan baxırıq dağlara sarı,
Bir ümid işığı parlaya barı.
Nə ola, yardımçım olaydı Tanrı,
Çarəsizəm, bir şey gəlmir əlimdən.

17.XI.2014

İki oğul payı

Övladlarım Fərid və Fərhada ithaf edirəm

İki oğul payı verilib mənə,
Şükür eyleyirəm mən də Rəbbimə.
Hər biri salehdir, oxşarlar mənə,
Layiqli övladdır onlar Vətənə.

İbadət edirlər, erkən yaşlardan,
Geridə qalmazlar tay-tuşlarından,
Raziyam onların ağıl-başından,
Qoy Rəbbim qorusun sizləri, oğlum.

Ataya-anaya hörmət edərlər,
Böyükün-kiçiyin yerin bilərlər,
Harama baxmazlar, halal yeyərlər,
Qoy Rəbbim qorusun sizləri, oğlum.

Hər səhər gedərlər öz işlərinə,
Qazancın gətirər hər kəs evinə,
Yardımcı olarlar biri-birinə,
Qoy Rəbbim qorusun sizləri, oğlum.

Oturub-durarlar mömin olanla,
İşləri olmayar hiylə-yalanla,
Yoldaşlıq edərlər haq danışanla,
Qoy Rəbbim qorusun sizləri, oğlum.

Böyüyə toy edib, mürvətin gördüm,
İkinci oğluma növbəni verdim.
Kiçik də evlənsə qalmaz ta dərdim,
Qoy Rəbbim qorusun sizləri, oğlum.

Min şükür edirəm sizi verənə,
Çün saleh övladlar veribdi mənə.
Bu pay mənim üçün böyük xəzinə,
Qoy Rəbbim qorusun sizləri, oğlum.

16.XI.2014

Qocalar evi

Qocalar evləri bağlanaydı kaş,
O yurdalar millətə utancı, qardaş.
O evdə gözlərdə qurumayıր yaş,
Sahib çıx qocana, qocana, qardaş!

Atanın-ananın əməyi çoxdur,
Onları incitməyə haqqımız yoxdu,
Qocalar evində nə olsun toxdur,
Sahib çıx qocana, qocana, qardaş!

Qocasız evlərdə bərəkət olmaz,
Bir cam xorək yesə, varın azalmaz,
Nəvaziş göstərsən, onlar sarsılmaz,
Sahib çıx qocana, qocana qardaş!

Demə ki, qocalıb, çoxalıb yaşı,
Demə ki, qocalıb, ağarıb başı,
Demə ki, qocalıb, itib yaddası,
Sahib çıx qocana, qocana, qardaş!

Bir gün gələr, özün də qocalarsan,
Qocalıq nə imiş, sən də duyarsan.
Sən də öz evindən qovulacaqsan,
Sahib çıx qocana, qocana, qardaş!

Övladı olanın o ev nəyinə,
Kimsə qoy getməsin o yurd yerinə,
O evin adı da yatmir qəlbimə,
Sahib çıx qocana, qocana, qardaş!

12.XI.2014

Vətəndaş

Vətəni ucaltsın vətəndaş gərək,
Vətəndaş olmalı hər kəsə örnək,
Vətənsiz vətəndaş olmaz ki, gerçək,
Vətənə layiqli vətəndaş gərək.

Vətəndaş olmalı Vətənə bağlı,
Vətənsiz vətəndaş sinəsi dağlı,
Qurbətdə vətəndaş Vətən soraqlı,
Vətənə layiqli vətəndaş gərək.

Vətəndaş elmlı, kamil olmalı,
Vətəndaş Vətəni tikib-qurmali,
Vətəndaş qazancı halal olmalı,
Vətənə layiqli vətəndaş gərək.

Vətəndaş Vətənə arxa durmalı,
Gərəksə əlinə silah almalı.
Lazımsa yolunda şəhid olmalı,
Vətənə layiqli vətəndaş gərək.

Şəfaət göz yaşları

Günahkar bir oğlan baxıb fərata,
Ağamız Hüseyni saldı tez yada.
Məzəmmət eylədi fərat suyunu,
Çün Abbas itirmiş burda qolunu.

Bu qədər su varkən, nədən qiymadın,
Kerbəla çölünü qana buladın?!
Axıtdı göz yaşın fərat çayına,
Ötən günahların saldı yadına.

Dedi: Su içmərəm əsla mən səndən,
Tövbə eyleyirəm əməllerimdən.
Yatıb röyasında Hüseyni gördü,
Ağam günahkara salam da verdi.

Sənə salam olsun, əziz qardaşım,
Demə ki, görmədik gözünün yaşın.
Göz yaşın bir inci oldu fərata,
Yenidən paklaşış döndün həyata.

Axan göz yaşlarının şəfaət oldu,
Bütün tövbələrin qəbul olundu.
Sən ki yad eylədin şəhid Abbası,
Qazandın Tanrıının xeyir-duasın.

Oğlan röyasından qəfil oyandı,
Özünü o anda bəxtəvər sandı.
Yuxusun söylədi axan Fərata,
Günahsız başladı yeni həyata.

Şəhərli olmuşuq, baba

Köçən gündən biz şəhərə,
Uzaq düşdü o dağ-dərə.
Sığınıb göydələnlərə
Şəhərli olmuşuq, baba,

Bostan olub marketimiz,
Çörəkxana - təndirimiz.
Ağappağdı əllərimiz,
Şəhərli olmuşuq, baba,

Beko-samsunq qabyuyanlar,
Əziyyət çəkməz xanımlar.
Kəndlə bizi hardan anlar,
Şəhərli olmuşuq, baba,

Uşaqların yox sənəti,
Çox sevirlər interneti,
Heç qorxusu yoxdu qəti
Şəhərli olmuşuq, baba,

Manqalın atmişıq daşın,
Unutmuşuq dadın aşın.
Toyuq budundan yapışib
Şəhərli olmuşuq, baba,

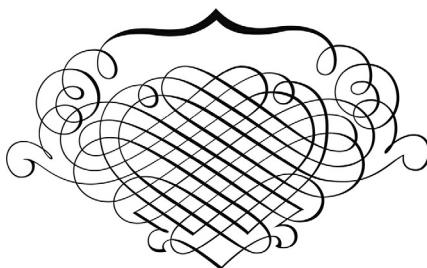
Qalıb tində süpürgələr,
Tozsoranlar tügyan eylər.
Şişmanlaşışb qız-gelinlər,
Şəhərli olmuşuq, baba.

Cənnət gülü

Bu cənnət gülünü iyilətdim sənə,
Doldurdum hikməti o pak qəlbinə.
Yaradan bəxş etdi səni dünyaya,
Bənzədin günəşə, bənzədin aya.

Bu cənnət gülünü iyilətdim sənə,
Qoy düşmən əriyib xar olsun, oğlum.
Cənnəti yaradan Ulu Tanrıñın,
Nəzəri üstündə yar olsun, oğlum.

15.07.2003

Axirət

O yol haraya gedir,
Orda ləpirlər bitir.
Gedən geriyə gəlmir,
Allahdandı çün əmir.
Daş üstündə yazılar,
Orda bitər arzular.
Olmaز ağrı-acılar,
Çünki cansızdı onlar.
Orda hamı eynidir,
Haq-ədalət yeridir,
İsti-soyuq bilinmir,
İşiq pulu verilmir.
Ağa əmirsiz qalıb,
Orda rüşvət qurtarıb,
Nökər bəydən yuxarı,
Geyib ipək paltarı.
Sorğu-sual başlayar,
Haqsız olan ağlayar,
Sözün bitdiyi yerdir,
Deyin, o hansı yerdir?

*Hacı İlham Qurbanoglu
haqqında dost, həmkar sözləri*

Hikmət Məlikzadə,

Azərbaycan Yaziçılar Birliyinin üzvü,

Prezident təqaüdçüsü:

- Yaradıcılıq hissi-zərurətdir; insan təfəkküründə ədəbi yanğı bu proseslə təzahür edir. Zənnimizcə, ədəbiyyata, poeziyaya münasibətdə bu ədəbi zəmin başlıca rol oynayır. Bəlkə də elə bu səbəbdəndir ki, qələm sahibləri özlərinin yaradıcı xarakterlərini mümkün reallıqda təsbit edə bilirlər. Heç şübhəsiz, İlahi rəhmət və bərəkətdən doğan şəxsiyyətinə, ədəbiyyat qaynaqlarına sirayet edən yaradıcılığına xüsusi hörmətimiz olan Hacı İlham Qurban oğlu da özünün ədəbi hissiyyatını ictimai zəminlərə uyğun müstəvidə manevr etdirir.

Hacı İlhamın çap mərhələsində olan “İlahi kəlamlar və nəsihətlər” kitabında da ictimai-ruhi təsiretmələr cəmiyyət reallığına xidmət edir. Əminik ki, onun adıçəkilən kitabı özünün ictimaiyyətə təsir gücünü göstərmək iqtidarında ola biləcək. Ən azından, ona görə ki, bu kitabda İlahi rəhmətindən sıçrayan xeyir-dualar, ədəbi məqsədlərdən qaynaqlanan müasir hissi çək-çevirlər var; bu təsiretmələr də təbidir ki, ancaq həyata, taleyə xidmət məğzi kəsb edir.

Hacı İlham Qurbanığunu ilk kitabı münasibətilə təbrik edir, ona yaradıcılıq uğurları arzulayıraq. Əminik ki, o, növbəti kitablarında ədəbi ovqatlarını daha müfəssəl şəkildə oxucu yaddaşına sığışdıracaq.

Müəllif mənəvi dəstəyə görə dostlara təşəkkür edir.

Hacı Əmirxan Tahirov

Sabunçu Rayon İmam Rza Məscidi Dini icmasının sədri

Hacı Rza İskəndər oğlu

Azərbaycan Respublikası

Qabaqcıl Maarif xadimi (filoloq)

Hacı Vaqif Məmməd oğlu

Dini icma üzvü

Hacı Əli Əliibrahim oğlu

Dini icma üzvü

Abbasov Murad Qara oğlu

İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin baş məsləhətçisi

MÜNDƏRİCAT

Ön söz	3
İlahi kəlamlar	7
Şeirlər.....	73
Yaxşılıq yamana qalmaz	74
Qardaş-bacılar	75
Bu baharda	77
Müharibə ağrısı	78
Dərdini çekmə dağların	81
Atalar içində piriyydi atam.....	83
Bal arısı	85
Şah əsər	86
Taleh	87
Dünya nə sənin, nə də mənimdi	88
Vətən təəssübkeşləri	89
Halal süfrəli toy	90
Ana	91
Kaş, mən uşaq olaydım...	92
Qəlblə görən kor.....	93
Hünərdənmi düşmüsən	94

Bir bacım variydi	95
Kaş, bu bahar yaylaqlara gedəydim	97
Bayatı	98
Ağsaqqal dilənçi.....	99
Sən məni üzmə gəl, Allah eşqinə	101
Təzə il	102
Qadınlar günü	103
Sevdaya düşdüm	104
Xəta mənim, günah mənim	105
Özün bizə yar ol, Allah!	106
Bizə yeni iman gəlib	108
Ayağa qalx, Azərbaycan, ayağa!	110
Ney naləsi	111
Əl çatmayan yurd yerimiz	112
Qoy sənin olsun	113
İndi haqqa qovuşmuşam	114
Bizim əsgər	115
Muğam	116
Qarabağım - dərdim mənim...	118
Canım-gözüm Beyləqanım.....	119
Sübh azanı	124

De, harda axtaraq qanun pozanı?	125
Qoparar gedər	126
Anasız günlərim	127
Haqlı şikayət	128
Qiyamət günü	129
Yenə gəldi mahi-məhərrəm	130
Çarəsizəm	135
İki oğul payı	137
Qocalar evi	139
Vətəndaş	140
Şəfaət göz yaşları	141
Şəhərli olmuşuq, baba	142
Cənnət gülü	143
Axirət	144

**Hacı İlham Qurbanoğlu:
“İlahi kəlamlar və nəsihətlər”,
“MTR Group” nəşriyyatı, Bakı - 2015, 152 səh.**

**Operator: Nuranə Əliyeva
Korrektor: Çınarə Quliyeva
Dizayner: Ramiz Əbilov**

**Yığıılmağa verilmişdir: 24.12.2014
Çapa imzalanmışdır: 03.02.2015
Kağız formatı: 60x84 1/16
Fiziki çap vərəqi: 9,5
Tiraj: 350**

